

**A SZENTENDREI EVANGÉLIKUS
ZENEI ÓVODA**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2017.

Hivatalos adatok

Az óvoda neve: Szentendrei Evangélikus Zenei Óvoda

Címe: 2000 Szentendre, Pannónia u. 40.

Telefonszáma: 06-26-310-539

E-mail címe: zeneovi@lutheran.hu

Az óvoda befogadó képessége: 75 fő

Csoportok száma: 3

Az óvoda fenntartója: Szentendrei Evangélikus Egyházközség

Az óvoda felügyeleti szervei:

Az intézmény felügyeleti szerve:

Magyarországi Evangélikus Egyház (1085 Budapest, Üllői út 24.)

Törvényességi felügyeleti szerv:

Pest Megyei Kormányhivatal, mint területileg illetékes hivatal

Az óvoda jogállása

Az óvoda az egyházközséghez szervezetileg kapcsolódik, annak, mint fenntartónak és felügyeleti szervnek a vonatkozó törvényben meghatározott módon alárendelt alapfokú intézménye. Önálló jogi személy.

Az óvoda szakfeladatai

A törvényben előírt óvodai nevelés, alapoktatás biztosítása

A gyermekek iskolai előkészítése

Óvodai nevelés keretében történő integrált nevelés

Keresztény életre nevelés evangélikus identitás erősítése

A zene szeretetére nevelés

A működési engedélyt kiadó szerv: Pest Megyei Kormányhivatal Oktatási Főosztálya

A működési engedély módosításának kelte: 2014. augusztus 31.

A program neve: A Szentendrei Evangélikus Zenei Óvoda pedagógiai programja

A program módosításának időpontja: 2017. november

A program érvényességének ideje: 6 év

Tartalom

1. Az evangélikus zenei óvoda sajátos jellege
 - 1.1. Az óvoda küldetése
 - 1.2. Óvodakép, gyermekkép
 - 1.3. A zene szerepe az óvodás korú gyermek életében

2. Az óvoda nevelési feladatai
 - 2.1. Egészséges életmódra nevelés
 - 2.2. Érzelmi nevelés és szocializáció
 - 2.3. Értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

3. Hitre nevelés
 - 3.1. Bibliakör, csendes percek
 - 3.2. Ünnepek, jeles napok
 - 3.3. Templomlátogatás, gyermek istentisztelet

4. Az óvodai élet tevékenységi formái, az óvodapedagógus feladatai
 - 4.1. Játék
 - 4.2. Ének-zene, énekes játék
 - 4.3. Vers, mese, anyanyelvi nevelés
 - 4.4. Alkotó tevékenységek: képzőművészet, kézművesség
 - 4.5. A külső világ tevékeny megismerése
 - 4.6. Mozgás
 - 4.7. Munka jellegű tevékenységek
 - 4.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás
 - 4.9. A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére

5. Az óvodai élet megszervezése
 - 5.1. A csoportok kialakításának szempontjai
 - 5.2. Heti rend, napirend
 - 5.3. A fejlődés nyomon követése, dokumentáció

5.4. Személyi feltételek

5.5. Tárgyi feltételek

6. Gyermekvédelem

7. Környezetvédelem -- felelősségünk a teremtett és az épített világért

8. Az óvoda kapcsolatrendszere

Mellékletek

1. A Nevelési Program végrehajtáshoz szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke

2. Érvényességi nyilatkozat

3. Legitimációs záradék

A programkészítést közvetlenül befolyásoló törvények, rendeletek

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény megerősíti, hogy az óvodák „az Óvodai nevelés országos alapprogramja” c. alapelveket tartalmazó dokumentum alapján pedagógiai programot készítsenek, vagy az ily módon készített pedagógiai programok közül választhassanak.

229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

137/1996. (VIII. 28) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról.

Melléklet a 137/1996. (VIII.28) Korm. rendelethez.

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

2/2005. (III.1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

32/2012. (X.8.) EMMI rendelet

1. Az evangélikus zenei óvoda sajátos jellege

„Énekeljetek az Úrnak új éneket.” Zsolt 98,1

„Dicsérjétek dobbal, körtáncot járva, dicsérjétek citerával és fuvalával,

Dicsérjétek zengő cintányérral!” Zsolt 150 4,5

A gyermek Isten reánk bízott ajándéka. Sok gyermek az evangélikus óvodában szerzi első vallásos, hitbeli ismereteit. Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át a felnőttkorig hosszú folyamat, minden korszaknak megvan a saját jellemzője.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú és befogadó. Alapelvünk, hogy a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezze, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

Szem előtt tartjuk az iskolaérettségi kritériumokat, de azoknak nem szabad olyan hangsúlyt kapniuk, hogy az óvodai nevelés kizárólag az iskola-előkészítést szolgálja. Az óvodás években, beleértve az iskola előtti évet is, az óvodai nevelés legfőbb célja és feladata az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

Az evangélikus óvodában a játék, a munka, a tanulás, valamint a közösségformálás keresztény világszemlélettel történik.

Célunk, hogy óvodánkban olyan bizalmi, szeretetteljes légkört teremtsünk meg, amelynek alapját munkatársaink egymás iránti szeretete, egymás segítése, elfogadása teremti meg szem előtt tartva az egyéni különbségeket és képességeket. Természetesnek tartjuk, hogy a pedagógusok mindennapi tevékenységeikben megélt krisztusi hite magatartásukban is megnyilvánul, így a rájuk bízott gyermekek példájukon keresztül ismerhetik meg az evangéliumi lelkiületet.

A zene iránti fogékonyság, a zene szeretete kimunkálhat olyan életmódot, amely a felnőtté váló ember fontos részévé válik. Ennek megalapozására törekszünk az éneklés, a zenehallgatás és a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve a kezükbe adott hangszerek segítségével.

Küldetésünk nem csupán a gyermekek felé szól, hanem családjukat is meg szeretnénk szólítani. Ennek eszköze az óvoda falain belül és kívül megélt kereszténységünk. Munkánk, szolgálatunk ezt az előkészítést szeretné elvégezni evangélikus egyházunk tanítása és az óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározott célok, feladatok végrehajtásával együtt.

1.1. Az óvoda küldetése, nevelésünk alapelvei

Küldetésünk, hogy evangéliumi lelkülettel, a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembe vételével neveljünk, a keresztény értékrend elsajátítása által segítsük a gyermekek teljes személyiségének alakulását.

Célunk továbbá, hogy segítsük az akadályozott és részképességi zavarokkal küzdő, valamint a kiemelt képességű gyermekeket, és az elfogadó attitűd kialakulását.

Nevelésünk alapelvei

- ✧ a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- ✧ keresztyén nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- ✧ a gyermek sajátosságaiból adódó másság tisztelete, elfogadása,
- ✧ az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek módszerek a gyermek személyiségéhez kell igazodnak;
- ✧ a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekvés, az emberi jogok, és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítése az egyenlő hozzáférés biztosításával
- ✧ a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- ✧ a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

„Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.”

Jn 13,35

1.2. Óvodakép, gyermekkép

Keresztény nevelésünk szellemisége és lelkiisége a Biblia üzeneteire, értékeire épül, az óvoda egész napját áthatja, beépül a nevelési és tanítási folyamatba. Az óvodánkban folyó keresztény szemléletű nevelést mindenekelőtt a keresztény lelkiiségű óvodapedagógusokon keresztül érjük el. Az óvodai keretek között történő hitben nevelés alapja az óvodapedagógus Istennel való kapcsolatának természetes megélése példaadással.

Kötelező feladatunknak tartjuk az óvodapedagógusok teológiai képzését, hogy biztos tudásukkal képesek legyenek a keresztény tanítás és szemlélet szerint nevelni, valamint fontosnak tartjuk a lelkigyakorlatokon való részvételt, hogy egyéni hitéletüket segítve minél hitelesebben és kiegyensúlyozottabban tudják végezni a gyermekek közötti munkájukat. **Célunk, hogy az óvoda minden munkatársa számára természetes legyen a gyülekezet életében való részvétel. E példaadó magatartás által is vonzóvá tehető a családok számára a gyülekezeti életbe való integrálódás.**

Az egészséges személyiségfejlődés teljesebbé tételéhez tartozik a keresztény értékrend elsajátítása, amelynek alappillérei az Isten és az egymás iránti szeretet. Ennek gyakorlása, próbálgatása akkor valósul meg helyesen, ha a gyermekek ezt észrevétlenül sajátítják el és gyakorolják mind társaik, mind pedig a felnőttek körében. Ennek legtermészetesebb útja, ha személyisége nem egyéni érdekei mentén haladva épül fel, hanem megtanítjuk közösségben gondolkozni, társaira figyelni.

Egy keresztény óvoda kiemelt feladata a krízisben lévő gyermek lelki támogatása, segítése és kísérése, ha szükséges, szakmai segítség (lelkész, lelkigondozó, pszichológus) bevonásával.

A társadalomba történő beilleszkedés, az „otthon lenni a világban” érzésének egyik nélkülözhetetlen gondolata a kollektív és egyéni felelősség. Isten alkotásainak védelme, a teremtet világ szépségeinek megőrzése és gondozása, a környezet iránti felelősség kialakítása szintén kereszténységünkől fakadó kötelezettségünk.

Programunk része különféle karitatív tevékenységek beépítése krisztusi lelkülettel.

Nevelésünk célja tehát, hogy Isten szeretetének megnyilvánulásai a gyermekek mindennapjaiban, cselekedeteiben, döntéseiben természetes legyen.

1.3. A zene szerepe az óvodás korú gyermek életében

Az ének-zene az egyik legnagyobb közösségteremtő erő, nevelésünk egyik alapköve. Fontos szerepet tölt be életünkben az érzelmek kifejezésére, a szép befogadására. Lehetőséget és példát adunk arra, hogy az éneklés imádság, kapcsolattartás Istennel, hálánk, örömünk, bánatunk kifejezője.

Az óvodában a természet hangjainak megfigyelése, az éneklés és a zenélés felkeltik a gyermekek zene iránti érdeklődését. E tevékenységek során tudatosan bennük, hogy minden körülöttük lévő anyagból hangot hívhatunk elő. A legegyszerűbb hangkeltő eszközök, mint például a makksíp vagy a fűszál megszólaltatása által is formálódik zenei ízlésük, esztétikai fogékonyságuk.

Az élményt nyújtó közös éneklés során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus szépségét, átérzik az együtt éneklés örömét. A dalok hangmagassága, szövege, a különböző játékmozdulatok a gyermek emlékezetét fejlesztik. Az észlelt jelenségek elraktározásának mennyisége, milyensége egyénenként változó. Az emlékképek önkéntelen megjelenése vagy egy teljes dallam eléneklése általában nem fedi a gyermek tényleges zenei emlékképtárát. A befogadott „passzív” adathalmaz és az „aktív” módon elénekelt dallamok között valószínűleg nagy eltérés van. Bizonyos azonban, hogy az egységes művészi élményhatás következtében egy ritmus, mozdulat vagy szó felidéz egy teljes dallamot is.

A gyermek képzeletét fejlesztik a játékos helyzetek, a szerepvállalás, a „nem létező” elképzelése. A régi zenei emlékekből új formákat alkot, amikor dallamkitalálást, dallam-befejezést, énekelve beszélgetést játszik. „A zene lelke a gyermekek képzeletét beláthatatlan távlatokba hömpölyögteti.” (Kokas Klára)

A zenei nevelés hatására a gyermek értelmi képességei is fejlődnek. Az éneklésben – bár annak érzelmi fontosságát hangsúlyozzuk – kibontakozhat a gyermekek értelmi tevékenysége. Ez a kettősség vagy inkább természetes egység működésbe hozza a gyermek értelmi képességeit is.

A zenei nevelés *gondolkodási műveletek* gyakorlására is lehetőséget ad. A gyermekek az egyszerű zenei kifejezéseket konkrét cselekvéssel együtt gyakorolják. A fogalmakat (pl. gyors, lassú, halk, hangos) egymáshoz viszonyítják. Fogalomalkotás közben összehasonlítanak, pl. magasabban-mélyebben hangzó motívumokon különbségeket figyelnek meg, véleményt mondanak. A zenei nevelés az elvont gondolkodást is előkészíti, pl. a hangok térbeli érzékeltetésénél, amikor a dal „elejéről és végéről” beszélünk, vagy amikor a gyors hangrezgést magasnak nevezzük. Ezekben az esetekben az időbeli történést térbeli fogalmakkal fejezzük ki.

A népi énekes gyermekjátékok íratlan és szavakkal ki nem mondott belső törvényszerűségei, a gyermeket új játékhelyzetben is logikus következtetésekre és alkalmazkodásra készítetik.

A gyermek cselekvését befolyásolja, motiválja az ének, a zene keltette érzélem. Az örömet újra át akarja élni, az élmény cselekvésre serkenti: énekelget, maga szervez játékot, társát énekelni hívja, játékot javasol az óvodapedagógusnak. Igényli az előénekelte dal ismételt meghallgatását, kéri az óvodapedagógust, hogy énekeljen. A jó nevelői légkör, az óvodapedagógus és a gyermek közvetlen kapcsolata lehetőséget ad a zenei érdeklődés és aktivitás kibontakozására.

Az énekes, verses játékokban, egyszerűségük ellenére a költészet és a zene legelemibb formái lelhetők fel. Szorosan követik a magyar nyelv hangsúlyát és ritmusát, ezáltal előkészítik a helyes kiejtést. A beszédtanulást pedig előremozdítja ezeknek a játékoknak a gazdag nyelvi formavilága: az ismétlődő nyelvi szerkezetek, a kérdés-felelet formulák, a hangokkal való játék, állítások és tagadások.

Célunk: a gyermekekkel megszerettetni a mondókázást, az éneklést, a zenét, megéreztetni a közös játék és éneklés örömét. Fejlődjön esztétikai érzékük, mozgáskultúrájuk, zenei hallásuk, ritmusérzékük. Formálódjon zenei ízlésük, alakuljon ki zenei anyanyelvük!

Alapelvünk, hogy az ének-zene hassa át az óvodai élet egészét, mivel fontos szerepet tölt be életünkben, az érzelmek kifejezésére valamint a szép befogadására és létrehozására ösztönöz.

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.”

Péld 22,6.

2. Az óvoda nevelési feladatai

„Isten adja a növekedést...” 1Kor 3,6

2.1. Egészséges életmódra, környezettudatosságra nevelés

Az egészségnevelés a személyiségformálás szerves része, amely átszövi az óvodai élet mindennapjait.

Célunk az egészséges életvitel igényének kialakítása, a testi fejlődés, kiegyensúlyozott lelkiállapot biztosítása az alábbi feladatok megvalósítása által:

Az egészséges és biztonságos környezet kialakítása és megtartása

A gyerekek életkori sajátosságainak megfelelően rendezzük be a csoportszobát a különféle tevékenységeknek megfelelő kuckók kialakításával, pl. zenesarok, mesesarok, babasarok, alkotósarok, mozgástér.

A berendezést természetes alapanyagú, egyszerű, könnyen mozgítható és tisztítható bútorokból állítjuk össze.

A csoportszoba jó levegője érdekében gyakran szellőztetünk, szobanövényeket helyezünk el.

Az óvoda udvarán természetes burkolatokkal, füves területekkel, a nap káros sugaraitól árnyékolókkal védjük a szabadban játszó gyermekeket. A folyamatos ivóvíz-szükségletük kielégítésére a csoportszobákban kialakítjuk a vízvételi lehetőséget, az udvarra pedig ivókutakat telepítünk.

Nyári kánikulában fokozottan ügyelünk arra, hogy a gyerekek ne hevülhessenek túl, tevékenységüket a szabadban, árnyékban, vagy az épületben szervezzük meg. A szabadban, tűző napsütésben a gyermeket megfelelő védőruházatban, de legfeljebb 10 percig tartjuk kint.

Egészségvédelem, betegségek megelőzése

A gyermekek számára az egészséges életmód elemi szabályainak ismerete és alkalmazása jelenti azt

a minimális követelményt, amely egyben egészségük védelmét is jelenti. A gondozási feladatok magas szintű, hatékony elvégzésével pedig mi, az óvoda dolgozói járulunk hozzá a betegségek megelőzéséhez.

A fertőzések elterjedését gyakori szellőztetéssel, az óvoda **helyiségeinek** alapos napi takarításával, heti „nagy” takarításával, illetve az évente két alkalommal történő teljes fertőtlenítésével igyekszünk minimálisra csökkenteni.

Kiemelten fontos kérdéskör a fogak ápolása. Mivel a fogszuvasodás hazánkban népbetegség, fontosnak tartjuk a helyes fogmosási technika elsajátíttatását a gyermekekkel. Ennek érdekében óvodánkban minden nevelési évben egy alkalommal fogászati szűrővizsgálatot tart a fogorvos, valamint az óvodások egy alkalommal a gyermek-fogászati rendelőbe tesznek látogatást, ahol megismerkednek a fogorvos eszközeivel, ezzel is csökkentve félelemérzetüket.

Nagy hangsúlyt helyezünk a baleset-megelőzésre is. Ennek fontos összetevőjének tekintjük a megfelelő méretű, biztonságos eszközök biztosítását, továbbá a figyelem és a megfelelő veszélyérzet kialakítását a gyermekekben.

Az óvodában megbetegedett gyermeket azonnal elkülönítjük, a szülőt értesítjük. Megérkezéséig a gyermekről gondoskodunk, felnőtt felügyeletét biztosítjuk.

Betegségről, vagy hosszabb hiányzás esetén csak friss orvosi igazolással jöhetnek vissza a gyermekek a közösségbe. **A hosszú nyári szünet, valamint az óvoda 5 heti nyári zárását követően is az új nevelési évet gyermekeink friss orvosi igazolás hozatalával kezdhetik meg.**

„Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek.”

Mt 7,12

A gyermekek gondozása

A napirend

Az életkornak megfelelő helyes életritmus kialakítása az egészséges testi és szellemi fejlődés alapfeltétele, ezért a gondozás központi kérdésének tekintjük. A napi életritmus, a rendszeres, megszokott időben végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra, így az egészséges testi és szellemi fejlődésnek is feltételei.

Az ember egészséges fejlődéséhez szükséges a napi beosztás, a napirend. Szervezetünk reagál a

természet, az évszakok, napszakok változásaira. A ritmus tehát hozzátartozik az ember életéhez, megkönnyíti azt, felbomlása pedig következményekkel járhat.

Olyan napirendet alakítunk ki, amely biztosítja a gyermekek számára az egészséges, kiegyensúlyozott életritmust. Fontosnak tartjuk, hogy a napirendben a legtöbb időt a gyerekek legfőbb tevékenysége, a játék kapja. Ezen kívül legyen elegendő ideje a gyermekeknek a testápolási, az étkezési és egyéni szükségletek - öltözködés, WC-használat, napközbeni ivási lehetőség - kielégítésére.

A napirend főbb kereteit mindig meg kell tartani a csoport nyugalma és fegyelme, a gyermekek biztonságérzete és tájékozódása, a szokások rögzülése érdekében!

Arra törekszünk, hogy a gyermekek napirendje a családban lehetőség szerint az óvodáéval összhangban legyen, és egymást harmonikusan egészítse ki.

Öltözködés

Az öltözködés alkalmazkodás az időjáráshoz, ugyanakkor formálja a gyermekek ízlését, igényességét, önállóságát.

Az óvodapedagógus személyes példát mutat rendezett öltözködésével, személyes higiéniájával és ápoltságával, valamint segítséget nyújt a gondozási műveletek elvégzésében a gyermekek fejlettségi szintje és igényei szerint.

Egészségügyi szakemberekkel együtt segítjük a szülőket az általánosan tapasztalt túlóltóztatás veszélyeinek elkerülésében. A gyermekek pszichoszexuális fejlődését segíti a nemekhez alkalmazkodó öltözködés. Az óvodában váltócipőt és tornaruhát kérünk.

Pihenés, alvás

Az elegendő, pihentető, nyugodt alvás a gyermekek szomatikus, pszichés fejlődésének egyik feltétele. Erre a szülők figyelmét is felhívjuk, megelőzve a későbbi magatartási-viselkedési és tanulási rendellenességek egy részét.

Az alvás, pihenés ideje alatt a csoportszobában csendet, nyugalmat, jó levegőt, megfelelő hőmérsékletet biztosítunk. Alvó gyermeket gyengéden ébresztünk fel.

Ébresztéskor és öltözködéskor vigyázunk arra, hogy a gyermekeket ne érje huzat. A nem alvó gyermekeknek olyan tevékenységet szervezünk, amellyel nem zavarják a társaikat, biztosítjuk a csendes tevékenység lehetőségét.

Arra törekszünk, hogy a családdal szoros összhangban alakítsuk ki és formáljuk a gyermekek egészséges életvitel iránti igényét, hogy az óvodában kialakult jó szokásaikat otthon is gyakorolhassák.

Táplálkozás

Az egészséges táplálkozás érdekében, a heti étrendet kiegészítve előtérbe helyezzük a vitamindús ételeket a szénhidráttal szemben. A szülőkkel együttműködve szorgalmazzuk a mindennapi zöldség-, és gyümölcsfogyasztást. **A központi étrend tartalmazza a gyermekek számára a napi friss zöldség és gyümölcs szükségletet.** Az étkezések azonos időpontban, 2,5-3 órás időközökre elosztva, kulturált körülmények között, derűs légkörben zajlanak.

Az étkezések – reggeli, ebéd és az uzsonna – meghatározott időpontban zajlanak, de minden esetben figyelembe vesszük a gyerekek egyéni tempóját, egyéni szükségleteit, **ennek érdekében biztosítjuk a folyamatos reggeliztetést, amely során akár több alkalommal is kényelmesen reggelizhetnek a gyermekek.** A helyes étkezési (pl. alapos rágás), illetve táplálkozási (pl. sok gyümölcs és zöldség) szokások kialakítására nagy hangsúlyt helyezünk!

A gyermekeket ösztönözzük, de nem kényszerítjük az új ízek megismerésére, az étel elfogyasztására.

Folyadék egész nap a gyermekek rendelkezésére áll, így mindenki egyéni szükségleteinek megfelelő mennyiséget fogyaszthat, de emellett szükséges őket figyelmeztetni a rendszeres folyadékbevitelre.

„Minden féltve őrzött dolgodnál jobban óvd szívedet, mert onnan indul ki az élet!” Péld 4,23

Mozgásigény kielégítése, harmonikus mozgáskultúra
--

A mozgás a gyermek egyik legtermészetesebb életmegnyilvánulása. A megfelelő, célszerű és tudatosan irányított, higiénikus környezetben megvalósuló mozgás fontos tényező az egészségük fenntartása, a megbetegedések megelőzése szempontjából. Pozitívan hat az anyagcserére és az

idegrendszerre. Javítja a mozgási és testtartási rendellenességeket, segíti a növekedést.

Az óvodáskorú gyermekek a mozgásigényüket a futásban és a játékban elégítik ki.

Az óvoda udvarán elegendő füves területet valamint mozgásfejlesztő játékeszközöket biztosítunk a gyermekek természetes mozgásigényének kielégítésére (ugráló kötél, labda, karika, népi ügyességi játékok, csúszó-mászó játékok). Minden nap szabad, spontán mozgást és szervezett mozgástevékenységet biztosítunk.

Az udvaron fedett helyszíneket biztosítunk, hogy kedvezőtlen időjárás esetén is a szabadban lehessenek és mozoghassanak a gyermekek.

A szabad levegőn való rendszeres tartózkodás növeli az ellenálló képességet, ezért ez télen sem maradhat el.

A rövid sétával elérhető, mozgásra alkalmas helyszíneket gyakorta felkeressük –Duna part, Pannónia telepi játszóterek, Bükkös patak partja – itt a hely adottságainak megfelelően önállóan vagy szervezett formában fejlesztjük mozgáskészségüket

„Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük.” Mt 18,20

2.2. Érzelmi nevelés és szocializáció

Az óvodás korú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége, személyiségén belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy szeretetteljes, harmonikus, biztonságot adó légkör vegye őket körül. Az óvodapedagógus feladata és felelőssége a gyermekekkel megismertetni, elfogadtatni azokat az elvárásokat, amelyek eltérnek az otthoniaktól, de teljesítésük elengedhetetlen a közösségi élet és tevékenység szempontjából.

Fontosnak tartjuk, hogy a szülőkkel és a gyermekekkel való kapcsolatfelvétel már a beszoktatás előtt megtörténjen. A gyermekek leendő óvodapedagógusa előzetesen meglátogatja a családot, hogy közösen készülhessenek az óvodával való első találkozásra.

Lehetőséget adunk arra, hogy a szülők és a gyermek együtt ismerkedjen az óvodával. Betekinthetnek az óvoda szokásrendjébe, belső életébe, ezzel könnyebbé szeretnénk tenni a gyermek számára az új környezet elfogadását. A gyermekek magukkal hozhatják kedves tárgyaikat, játékaikat, mely az otthonról hozott biztonság egy darabkáját jelentik számukra.

A szocializáció szempontjából különös jelentősége van a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlásának. A gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére neveljük. A közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősít, mint az

együttérzés, segítőkészség, lelkiismeretesség, őszinteség, igazmondás, önzetlenség, figyelmesség. Fejleszti akaratukat, ezen belül önállóságukat, önfegyelmüket, kitartásukat, feladattudatukat, szabálytudatukat.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi-, vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelésében speciális ismereteket, sajátos törődést igyekezzünk biztosítani, szükség esetén igénybe vesszük megfelelő külső szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, konduktor...) segítségét is.

Az érzelmi nevelés folyamatában az óvodapedagógus feladata:

- ✦ a Biblia értékrendje alapján óvodapedagógusi példamutatással segítse a társas együttélés szabályainak elsajátítását és betartását (egymásra figyelés, alkalmazkodás, segítőkészség, együttérzés)
- ✦ az óvoda és a család közötti jó kapcsolat kiépítésével összehangolja a gyermekek nevelését, már az óvodába kerülés előtt felvegye a kapcsolatot a családdal
- ✦ olyan családias, érzelmi biztonságot adó légkört teremtsen, ahol a gyermek a közös élmények folytán pozitív érzelmi viszonyt tud kialakítani gyermektársaival és a felnőttekkel is
- ✦ minden gyermek számára biztosítson személyes perceket, ahol lehetőség nyílik a saját érzések elmondására, mások érzésének meghallgatására, elfogadására.
- ✦ szomatikus vagy pszichés betegség, zavar, elmaradás, akadályozottság alapos gyanúja esetén erről a szülőket azonnal tájékoztassa, felvilágosítást adjon a korai segítségadás szükségességéről, segítséget nyújtson a megfelelő szakember megkeresésében

„Az Úrnak félelme, az ismeret kezdete...” Péld 1,7

2.3. Értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

„Amit csak hall a gyermek, könnyen elfelejti, amit lát is, már inkább megjegyzi, de amiben ő maga is tevékenyen részt vesz, az bizonyosan bevésődik az emlékezetébe.” (Kodály Zoltán)

Célunk, hogy a keresztény szellemiség épüljön be a gyermekek valós élethelyzeteibe, hogy megtapasztalják ezek örökérvényű igazságát.

A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára építve biztosítunk számukra olyan változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

A beszéd által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei. A helyes, szép beszéd mélyíti érzelmeit, fejleszti esztétikai érzékét, előkészíti őt irodalmi élmények befogadására.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk.

Az anyanyelv fejlesztése és a beszédkultúra kialakítása – az óvoda valamennyi dolgozójának mintaadásával, nyelvtanilag és stilisztikailag helyes beszéddel, változatos szókinccsel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

A nyelvi készségek kialakítása és fejlesztése folyamatában nagy figyelmet fordítunk a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, fokozására, a gyermekek elbeszéléseinek és kérdéseinek meghallgatására, és a válaszok igénylésére.

Az értelmi nevelés folyamatában az óvodapedagógus feladata:

- ♣ a gyermekek képességeinek, beszédképességének, meglévő ismereteinek felmérése, valamint differenciált módon történő folyamatos fejlesztése;
- ♣ olyan helyzetek, tanulási alkalmak teremtése, amelyek fejlettségi szintjüknek megfelelően kötik le a gyermekek érdeklődését;
- ♣ a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése;
- ♣ olyan élmények nyújtása, ahol a gyermekek minél több érzékszerv (látás, hallás, tapintás, ízlelés) segítségével szerezhetnek tapasztalatot;
- ♣ idő, lehetőség biztosítása a gyakorlásra, az újbóli próbálkozásra;
- ♣ az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése

„A hit pedig a reménylett dolgoknak a valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőződés.”

3. Hitre nevelés

Programunkban kiemelt szerepet kapnak a bibliai történetek, amelynek során a történetek szereplőivel azonosulva tudjuk átadni azokat az egyetemes és keresztény értékeket, amelyek a gyermekek lelki, szellemi fejlődését erősen meghatározzák. Hitéleti nevelésünk rendszeres alkalmai mindennapi életünk szerves részét alkotják.

3.1. Csendes percek

A mindennapok valóságához tartozik Isten léte. A gyermekek biztonságérzetét növeli, ha a Teremtő gondoskodásának megtapasztalása mindennapjainak része. Legtöbb gyermek számára Isten elvont fogalom, amit nehezen, vagy egyáltalán nem tudnak értelmezni. Istenképük formálásához járul hozzá a bibliai történetek személyes átélése.

Ennek az ismeretnek az elsajátítását segítik az óvodapedagógusok által vezetett belső érzéseiket megosztó „csendes percek”, ahol a gyermekek saját élményeik elmesélésével Isten óvó, védő, gondoskodó és jóságos jelenlétét fedezhetik fel életükben.

3.2. Bibliaköri foglalkozások

Foglalkozásainkon a történetek teljesebb feldolgozását a hitoktató, vagy lelkesztő által tanított, bibliai történetek témájához illő keresztény gyermekénekek segítik.

Dramatikus elemekkel keltjük életre a bibliai történetek szereplőit, párhuzamot vonva azokkal a helyzetekkel, amelyek a gyermek életében is nap, mint nap előfordulnak akár az óvodában, akár otthoni környezetükben. A gyermekek akkor válnak a társadalom számára is értékes emberekké, ha a keresztény felebaráti szeretet, egymás kölcsönös el- és befogadása, a becsületes élet, az igazságosság és önzetlenség fogalmának megismerése és elsajátítása iskolás korig megtörténik. Ennek alapjait már kisgyermek korban le lehet tenni.

Foglalkozásainkhoz tartozik az evangélikus és más keresztény felekezetek gyermekénekeinek, ünnepkörönként az énekeskönyvi énekek megtanítása. A szülők számára fakultatív bibliaórát tartunk havi rendszerességgel.

Imádságok

Az imádkozás Istennel való beszélgetést jelent, ezért kéréseinket, könyörgéseinket, köszönetünket,

hálánkat imák formájában visszük az Úr elé, s ezt megpróbáljuk saját szavainkkal is kifejezni. A bibliköri foglalkozásainkhoz tartozik gyermekimádságok megtanulása, valamint az étkezések előtt és után, a délutáni pihenés előtt is rövid imát mondunk.

3.3. Templomlátogatás, gyermek Istentisztelet

Az év folyamán több olyan alkalom van, amikor a gyermekekkel együtt ellátogatunk a templomba, ezáltal a gyermekek gyakorolhatják a helyes viselkedésformákat, a csendben történő figyelmet, megismerik a templom azon külső és belső jegyeit, amikről a csendes percek során beszélgetünk, közelebb kerülhetnek a lelkészhez, megismerhetik templomunkat.

A programban szereplő bibliai történetek megtanítását időnként a templomban vagy a gyülekezeti teremben tartjuk. Ezáltal a gyerekeknek a templom természetessé válik. Ez lesz számukra is az a hely, ahol Jézusról lehet hallani és tanulni, ahol harmóniumon, vagy orgonán kísérik az éneket, ahol a szeretet légtörében lehetnek jelen. Ez által segítjük őket, hogy vasárnaponként örömmel és vágyakozva menjenek el az istentiszteleti helyre, ahol már az egész gyülekezettel találkozhatnak.

Vasárnaponkénti gyermek Istentiszteleteink az óvodás és kisiskolás gyermekek nyelvén szólaltatják meg az evangéliumot, énekeink egyszerűek, jól tanulhatók, interaktív alkalmunk hasonló élményt adhat, mint amelyeket az óvodai bibliai foglalkozásokon tapasztaltak. A gyermek Istentisztelet híd az óvodai és gyülekezeti élet között. **Az érdeklődő, útkereső szülők számára lehetőséget biztosítunk arra, hogy az évente induló, felnőtt konfirmációra való felkészítő csoporthoz csatlakozhassanak.**

Ellátogatunk a Szentendrén működő különböző felekezetek templomaiba, hogy a gyermekek ismerkedjenek más templomok szakrális tárgyaival is, megfigyeljük, összehasonlítjuk azokat.

A templomlátogatás során közösen énekelünk, a templom hangszerét – lehetőség szerint – meghallgatjuk, közelebről megnézzük és a gyermekek számára is érthető módon működését elmagyarázzuk. Az így szerzett élményeket az óvodába visszatérve feldolgozzuk. Ehhez segítséget nyújt az élmények felelevenítése, lerajzolása.

„A múlton nyugszik a jelen és ezen a jövőendő.” Széchenyi

3.4. Ünnepek, jeles napok

Célunk, hogy minden gyermek számára örömteli élményt biztosítsunk, amely környezetükhöz való

kötődését segíti elő. Óvodai nevelésünk szerves részének tekintjük hagyományaink ápolását az ünnepek és hétköznapiak ritmusában.

Alapelvünk: az életkori sajátosságoknak megfelelően megismertetni a gyermekeket az ünnepek szokáshagyományaival, megszerettetni a népi kultúra értékeit, hogy a teremtett világ körforgásában otthonosan és biztonsággal mozogjanak.

Mind az egyházi, mind pedig a nemzeti ünnepeket vagy a kalendáriumhoz kapcsolódó jeles napokat a zene és ének segítségével és bekapcsolásával, hosszú előkészülettel kívánjuk megtartani.

A közös tervezgetés, a lélekben való felkészülés és az ünnep hangulata érzelmi, esztétikai, erkölcsi érzéküket fejleszti, megalapozza hitéleti és nemzeti nevelésüket.

A közösen megélt ünnep segíti a gyermekek személyiségformálását, erősíti az összetartozás érzését, nemcsak az óvodás csoportban, hanem a szülők és az óvoda kapcsolatában is.

Az egyházi esztendő és evangélikus hitgyakorlatunkhoz kapcsolódó ünnepeink

Programunk szerves része az egyházi ünnepek megünneplése, az ünnepekhez tartozó bibliai történetek megismertetése, az ebben gyökerező népi játékok, énekek és szokások megtanítása. Keresztény ünnepeink megünneplésébe a szülőket, testvéreket, nagyszülőket és keresztszülőket is bevonjuk.

Célunk: az ünnep tartalmának megismertetése, az összetartozás megerősítése. egyházunk hagyományainak közös megélése által a hitben való megerősítés.

Egyházi évkör ünnepei:

Teremtés, aratási hálaadás
Reformáció
Advent
Karácsony
Vízkereszt
Virágvasárnap
Böjti időszakban - Nagycsütörtök
Húsvét
Mennybemenetel

Közösségi ünnepeink, hagyományaink, programjaink

Célunk: a családi érzés fontosságának hangsúlyozása, az **összetartozás megerősítése**, **ajándékozás örömeinek megéreztetése**.

Tanévnyitó és tanévzáró istentisztelet

A zene világnapja

Anyák napja

Apák napja

Keresztszülők napja

Nagyszülők napja

Harangszentelés napja - családi nap

Adventi barkácsdélután – családi nap

Gyülekezeti nap

Gyermeknap

Születésnapok

Közös színház-, és mozilátogatás

Kirándulás

Teadélutánok

Jótekonysági nap

„Ezt a kincset nem lehet médiára, könyvre, kazettára bízni. Véren át és lelken át, tenyérből tenyérbe, tettet a tetthez érve, zöldellő búzacsíra fölé hajolva, vagy épp az ünnepi gyertyát gyújtva csak az együttes élmény során adható át a hagyomány. Itt és most mutasd meg neki, tedd meg vele, amikor annak a tettek az ideje van.” Gabnai Katalin

Néphagyományokhoz kapcsolódó alkalmak

Célunk: az évszakok, az időjárás változásaihoz kötődő jeles napok szokásainak megismertetése, bekapcsolása a játéktevékenységekbe.

Őszi munkaalkalmak

Márton-nap

Adventi kántálás

Miklósjárás

Farsang

Bőjti időszak

Fehérvasárnapi komafogadás

Tavaszköszöntés

Tavaszi munkaalkalmak, virágültetés

Jakabfa-állítás

A természettel szorosan összefüggő alkalmak

Célunk: a természethez való pozitív érzelmi kötődés kialakítása, a természet szeretetére és védelmére való nevelés, a környezettudatos magatartás megalapozása.

Állatok világnapja (október 4.)

Víz napja (március 22.)

Föld napja (április 22.)

Madarak és fák napja (május 10.)

Nemzeti ünnepeink, megemlékezéseink

Célunk: a hazaszeretetre nevelés, egészséges nemzettudat kialakítása

Március 15.

Október 6.

Október 23.

Ünnepeink szervezési formái

HAGYOMÁNYOS ÓVODAI ÜNNEPEK	ÉLETKOR	ÜNNEPEK FORMÁI			
		CSOPORT		ÓVODA	
		NYITOTT	ZÁRT	NYITOTT	ZÁRT
Tanévnyitó Istentisztelet	3 – 7	x		x	
Teremtés, aratási hálaadás	3 – 7	x			x
Reformáció	3 – 7		x		x
Születésnap	3 – 7		x		x
Mikulás	3 – 7		x		x
Karácsony	3 – 7		x		x
Karácsonyi Hangverseny	3 – 7	x		x	
Vízkereszt	3 – 7		x		x
Március 15.	3 – 7		x		x
Virágvasárnap	3 – 7	x			x
Böjti időszak – Nagycsütörtök	3 – 7	x			x
Húsvét	3 – 7		x		x
Mennybemenetel	3 – 7		x		x
Pünkösöd	3 – 7		x		x
Anyák Napja	3 – 7	x		x	
Keresztszülők Napja	3 – 7	x		x	
Nagyszülők Napja	3 – 7	x		x	
Gyermeknap	3 – 7	x			x
Állatok, víz, föld, madarak és fák napja	3 – 7		x		x
Zene világnapja (okt.1.)	3 – 7		x	x	
Vidám nap – Farsang	3 – 7	x		x	
Évzáró, búcsúzó, ballagás	5 – 6 – 7	x		x	
Tanévzáró Istentisztelet	3 – 7	x		x	
Gyülekezeti nap	3 – 7	x		x	
Őszi, tavaszi munkaalkalmak	3 – 7	x		x	
Nemzeti ünnepeink	3 – 7		x		x
Teadélután	3 – 7	x		x	
Jótekonysági vásár	3 – 7	x			x
Családi napok:					
-őszi szüreti mulatság	3 – 7	x		x	
-téli adventi barkácsdélután	3 – 7	x		x	
-tavaszi kirándulás	3 – 7	x		x	

4. Az óvodai élet tevékenységi formái, az óvodapedagógus feladatai

„.....az eredmény egy: a gyermek örül és sajátos módon csak felnőtt korában eszmél rá, mekkora része van e kis játékoknak abban, hogy magyarnak érzi magát.....” Kodály Zoltán

4.1. A játék

A játék a gyermekek alapvető tevékenysége. Komplexen magában foglalja a különböző nevelési területek fejlesztési feladatait.

A játékos, élményteli tevékenységek alkalmával a gyermek önkéntelenül sajátítja el az ismereteket, melyek sokoldalúan alakítják személyiségét.

A kisgyermekek legalapvetőbb, legfontosabb tevékenysége a játék, mint önként vállalt, örömteli cselekvés. A játék alkalmat ad ötletek kibontakozására, humora és képzeletfejlesztő ereje van. Ugyanakkor komoly hatása van a közösségi viselkedés kialakulására. A másokkal való játék jó lehetőség arra, hogy megtanulják az alkalmazkodás íratlan szabályait. Ha mindez énekléssel együtt történik, ezzel több érzékszervet aktivizálunk.

A játék tükrözi azt a szocializációs folyamatot, melynek során az óvodás gyermek a magányos játéktól a szerep- és szabály-játékokon keresztül sajátítja el a társas együttélés formáit.

Játék vegyes életkorú csoportban

Vegyes életkorú csoportban a játékfajták mindegyike egymás mellett jelen van, az óvodapedagógus számára pótolhatatlan információkat nyújt arról, melyek az egyéni bánásmód kialakításának feltételei.

Az egyes játéktípusok közötti átjárhatóság, a nagyobbak tevékenysége arra motiválja a kisebbeket, hogy utánozzák őket, a nagyobbakat pedig elfogadóbb, türelmesebb, gondoskodóbb viselkedésre ösztönöz.

Mindez összhangban van a keresztény szellemiséggel, amely ezt az értékrendet képviseli.

A játéktevékenységek során az óvodapedagógus feladata:

- ♣ a játékhoz alkalmas nyugodt, derűs, barátságos légkör megteremtése
- ♣ szükséges hely, idő, eszköz és ösztönző élmény biztosítása a különböző játékformákhoz utánozható mintát adjon, bevonható, segítőkész társ legyen
- ♣ szívesen vegyen részt egy-egy játékban, ismerje a gyermekek érdeklődési körét, tapasztalatait és élményeit
- ♣ tudjon és szeressen játszani, **játékszituációt kezdeményezni**

„Amint a gyermek erdőn-mezőn tücsköt-bogarat összeszed gyűjtögető ösztönével, úgy dalaiban is tükröződik minden hatás, ami csak érheti.....” Kodály Zoltán

4.2. Ének-zene, énekes játékok

"...a zeneképzést tulajdonképpen már az óvodában kell elindítani, hogy a gyermek a zene alapelemeit korán idegezze be, mert a zenei hallásra való nevelés csak ezzel a korán meginduló alapos munkával válhat eredményessé."

(Kodály, 1941)

Óvodánk, a zenei nevelés tekintetében a kodályi zenei nevelés alapelveit tekinti iránymutatónak és követendőnek. A mindennapos zenei nevelés, hitvallásunk szerint elsődleges fontosságú a kisgyermek életében, s ehhez nem csak a gyermek pszichés sajátosságait, hanem fizikai jellemzőit is figyelembe veszi a Kodály-koncepció. Az óvodás korú gyermek már szívesen énekel, de hangszálainak kis mérete miatt, eleinte csak szűk hangterjedelemben, az egyvonalas oktávban képes tisztán énekelni. Az óvodáskor vége felé a hangterjedelem bővül és megfelelő zenei környezetben már kvint, vagy szext terjedelmű - főleg pentaton - dallamokat is szépen énekelnek, ezért nevelési irányelveink kidolgozásánál és az óvodai dalanyag megválasztásánál ezek a fontos fizikai jellemzők is szerepet játszottak.

Ahogy intézményünk nevében is szerepel, pedagógiai programunk két alappillére a hitéleti és a zenei nevelés, melyek áthatják mindennapjainkat. A kereszténység nem magatartás, hanem életforma, életstílus. Az isteni tanítás szerint szeretetet sugározva jónak, kedvesnek, derűsnek, bölcsnek, türelmesnek, megértőnek, toleránsnak, kötelességtudónak lenni - felelősséggel viseltetni a társaink, a család, a gyermek és az emberiség, a természet, az élő környezet iránt. A keresztény nevelés gyakorlata fejleszti az érzelemgazdag magatartást, szabálytudatot alakít ki, önálló gondolkodásra serkent, mint ahogy a zenével való foglalkozás is.

Óvodánk e két szorosan összekapcsolódó terület miatt, a magyar mondókák, gyermekdalok és

gyermekjátékdalok mellett a keresztény vonatkozású gyermekdalok tanítását is fontosnak tartja (Kiss Áron gyűjtéséből) és az év egyházi és keresztény ünnepeihez kapcsolódva, más keresztény felekezetek, szakmai szempontok alapján kiválasztottvénekeinek átadását is.

Óvodánkban a zenei nevelés célja és feladata a zene iránti érdeklődés felkeltése, a mondókák, énekek és énekes játékok megkedveltetése, a zenei készségek és képességek fejlesztése, zenei ízlésformálás, esztétikai és érzelmi élménynyújtás, zenei anyanyelv megalapozása, továbbá a keresztény értékek átadása énekes zenei szemelvényeken keresztül is. A zenei nevelés során közvetlenül fejlesztjük a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, emlékezetét, harmonikus, szép mozgását, s közvetve figyelmét, koncentrációs készségét, akaraterejét, önuralmát és értelmi képességeit. A zenei nevelés során gazdagítjuk a gyermek érzelmvilágát, képzeletét és támogatjuk személyiségének sokoldalú fejlődését is.

Zenei nevelés színterei:

- A gyermek által kezdeményezett, játékhoz kapcsolódó spontán éneklés (a gyermek óvodai játékos tevékenységeit kiegészítő énekes tevékenységek, zenei megnyilvánulások).
- A gyermek által kezdeményezett dalos játék, körjáték.
- Óvodapedagógus által tervezett, szervezett foglalkozás.

Óvodánkban vegyes csoportokban dolgozunk, de differenciáltan, a korosztályi sajátosságokhoz igazodva tervezzük mindennapos zenei nevelési tevékenységeinket:

1. Kiscsoportos korosztály zenei nevelése

- Az első óvodai zenei élmények a 3 éves gyermeket az óvónő-gyermek közvetlen testi kontaktusában érik, mondókák és ölbeli – énekes – játékok (arcsimogató, hintáztató, höcögtető stb.) formájában, melyek az anya-gyermek kapcsolatra asszociálnak, erősítve ezzel a gyermek érzelmi biztonságát.

A mondókákat és a gyermekdalokat is az egyenletes lüktetést utánzó játékos mozdulatokkal kísérjük.

- A kiscsoportos korosztálynál a zenehallgatás kiemelt fontosságú, melyek a magyar gyermekdalok, magyar népdalok, műdalok, illetve egyházi énekek közül kerülnek kiválasztásra. Szép, igényes előadásuk óvopedagógusi feladat és elvárás.
- A kiscsoportos korosztály zenei nevelésének anyaga:
 - 20 gyermekdal, 8-12 ütem terjedelemben, többnyire utánzó mozgással kísérve
 - gyermekdalok hangkészlete: sz-m, l-sz-m, m-r-d, sz-m-r-d, d-l,-sz,

- 7-8 mondóka
- zenehallgatási anyag: magyar gyermekdalok, magyar népdalok, műdalok, egyházi énekek
- **Zenei feladatok:**
 - éneklési készség fejlesztése: 3-5 hangnyi hangterjedelemben tiszta éneklés, többnyire óvópedagógusi segítséggel
 - hallásfejlesztés:
 - magas-mély hangok felismerése és megkülönböztetése, mutatása térben pl. guggolással, karmozgással (nagy eltéréssel, pl. oktáv távolságban)
 - halk-hangos felismerése és megkülönböztetése, megszólaltatása mondókákban, dalokban, zörejekkel, ütőhangszerekkel
 - hangszínek felismerése és megkülönböztetése nagy eltérés esetén, pl: két fa összeütése – fémharang megszólaltatása, üveg csengése – papír zörgése, hangszerek hangja, csoporttársak, óvópedagógus hangja
 - ritmusérzék fejlesztése: egyenletes lüktetés felismerése és érzékeltetése tapssal, járással
 - hangszerhasználat:
 - egyenletes lüktetés érzékeltetése ritmushangszerekkel csoportosan
 - egyszerű ritmushangszer készítése, megszólaltatása
 - zenehallgatás: óvópedagógusi előadás (énekes és hangszeres, pl. furulya, citera), illetve elektronikus eszközön megszólaltatva

2. Középső csoportos korosztály zenei nevelése

- A gyermekek közös éneklés iránti igénye erősödik, óvópedagógusi feladat erre helyet és időt teremteni, akár a csoportszobában, akár az udvaron.
- Teret engedünk a gyerekek által spontán kezdeményezett énekléseknek, énekes játékoknak és az óvópedagógus által kezdeményezett, szervezett foglalkozásokba megpróbálunk már mindenkit bevonni ebből a korosztályból. A passzív szemlélő is megtanulja a sokszor hallott mondókákat, gyermekdalokat, énekes játékokat.
- A ritmus és a dallam mellett kiemelt jelentőségű lesz a szöveg, hisz fejlődik a verbális értés.
- Alkalmat adunk az improvizációra is, a zenei és verbális fantázia kibontakoztatására,

énekes és improvizatív mozgásos elemek társítására.

- A középső csoportos korosztály zenei nevelésének anyaga:

- 25 magyar gyermekdal és gyermekjátékdal, terjedelmük 12-16 ütem

- gyermekdalok, gyermekjáték-dalok hangkészlete:

sz-m, l-sz-m, m-r-d, sz-m-d, sz-m-r-d,

d-l,-sz,

m-r-d,-l,

- 4-6 mondóka

- kisebb hangterjedelmű egyházi énekek, főbb ünnepkörökhöz kapcsolódva

- zenehallgatási anyag magyar gyermekdalokból, magyar népdalokból, műdalokból, egyházi énekekből válogatva

- Zenei feladatok:

- éneklési készség fejlesztése:

- tiszta éneklés 3-6 hangnyi terjedelemben, csoportosan és esetleg egyénileg is, óvópedagógusi kezdéssel, egyenletes tempóban, óvópedagógusi segítséggel (hallhatóan, egyenletes lüktetés érzékeltetése)

- improvizatív elemek: szöveg és/vagy dallam alkotása pl. kérdés-felelet formájában

- hallásfejlesztés:

- magas-mély hangok felismerése, megkülönböztetése, megszólaltatása, érzékeltetése mozgással

(már kvint távolságban is)

- változó kezdőhang átvétele

- halk-hangos felismerése, megkülönböztetése, megszólaltatása: énekhanggal, zörejekkel, hangszerekkel, csoportosan és egyénileg is

- ismer dalok és gyermekjátékok felismerése dúdolásról, hangszeres játékról, képről, szövegrészletről, játékszabályról, ritmusról

- hangszínek felismerése, megkülönböztetése nem túl nagy eltérés esetén is pl. ceruzákat koppintunk egymáshoz – asztalon kopogunk (két fa hangja), üvegpoharat koccintunk – ablaküveget koccintunk (különböző üveghangok)

- szöveges és egyszerű szöveg nélküli dallammotívumok visszaéneklése (dallamvisszhang),

➤ dallambújtatás jelre, motívumváltással

- ritmusérzék fejlesztése:

➤ egyenletes lüktetés felismerése, érzékeltetése tapssal, járással, játékos mozdulatokkal, tánclépéssel

➤ mondóka és gyermekdal ritmusának kiemelése, hangoztatása, megkülönböztetése az egyenletes lüktetéstől

➤ szünet jelzése

➤ ritmusmotívumok visszatapsolása, ritmusnevek megnevezése nélkül (ritmusvisszhang)

➤ mozgási készségek fejlesztése: harmonikus, esztétikus mozdulatokkal kísért gyerekdalok a dallam egyenletes lüktetéséhez igazodva, illetve egyszerűbb formákat mintázva, pl. kör, csigavonal, hullám

➤ gyors-lassú felismerése, gyakorlása (mondóka, ének, járás, taps, egyéb mozgásformák és hangkeltési lehetőségek)

- beszédképesség fejlesztése: tiszta szövegkiejtésre törekvés

- hangszerhasználat:

➤ ritmushangszerekkel kísért mondókák és gyermekdalok (többnyire az egyenletes lüktetéshez igazodva, esetenként a mondóka, vagy gyermekdal ritmusát követve)

➤ egyszerű ritmushangszerek készítése, megszólaltatása

- zenehallgatás: elsődleges forrás az óvópedagógusi énekes, ill. hangszeres élménynyújtás igényes, szép előadásban, mely óvópedagógusi feladat és elvárás is egyben. Emellett elektronikus hanghordozó eszközökön megszólaltatott és élő zenei (pl hangszeres együttes vendégszereplése óvodánkban) koncertek alkalmával is törekszünk a zenehallgatás igényes megvalósítására.

3. Nagycsoporthoz tartozó zenei nevelése

- A gyermekek egyéni kezdeményezéseinek száma fokozódik, szívesen énekelnek, zenélnek egyedül és kisebb csoportokban is játéktevékenységeiket kísérve, énekes játékokat kezdeményezve. Óvópedagógusi feladat ezt támogatni.

- Az óvópedagógus által szervezett foglalkozások kötelező jellegűek a nagycsoporthoz tartozó zenei nevelés esetében, figyelmük, kitartásuk egyre hosszabb ideig kitart.

- A fogalompárok már megértik, ügyesen összekapcsolják azokat.

- A nagycsoporthoz tartozó zenei nevelésének anyaga:

- 30 gyerekdal, gyermekjátékdal, terjedelmük 12-18 ütem

- a gyermekdalok és gyermekjáték-dalok hangkészlete:

sz-m, l-sz-m, sz-m-d, m-r-d, sz-m-r-d, l-sz-f-m-r-d

m-r-d-l,

m-r-d-l,-sz,

r-d-l,-sz,

- 4-6 mondóka

- egyházi énekek, főbb ünnepkörökhöz kapcsolódva

- zenehallgatási anyag magyar gyermekdalokból, magyar népdalokból, műdalokból, egyházi énekekből válogatva. Az egyszólamú szemelvények mellett a kánonok és kétszólamú zenei anyagok, valamint a hangszeres zenehallgatás is megjelenik.

- Zenei feladatok:

- éneklési készség fejlesztése:

- tiszta éneklés 3-6 hangterjedelemben csoportosan és egyénileg, óvónői kezdéssel és egyéni indítással is, egyenletes tempóban

- improvizatív elemek: szöveg és dallam kitalálása pl. kérdés-felelet formájában, dallammal és szöveggel

- hallásfejlesztés:

- magas-mély hangok felismerése, megkülönböztetése és megszólaltatása kis hangtávolságban is (pl. terc hangtávolság)

- változó kezdőhang átvétele

- halk-hangos felismerése, megkülönböztetése és megszólaltatása saját hangjukon, dallamhangszerek segítségével (furulya, xilofon, metalofon, zongora) csoportosan és egyénileg

- fogalompárok összekapcsolása: magas-gyors, lassú-halk, lassú-gyors stb., ezek megszólaltatása

- dallamfelismerés kezdő- és belső motívum alapján dúdolásról, lalázva, hangszer hangjáról

- dallammotívumok kiemelése és visszaadása csoportosan és egyénileg is, szöveg nélkül dúdolva, lalázva, vagy kitalált szöveggel

- dallambújtatás jelre, motívumváltással, közben érzékeltetve az egyenletes lüktetést

- hangszínelismerés zörejeken, hangszer hangján, egymás hangján, kis

különbségekkel is (csoportból két kislány hangja pl.)

- ritmusérzék fejlesztése:

- egyenletes löktetés felismerése, érzékeltetése tapssal, lépéssel, táncleléssel, hangszerrel
- kettes löktetés kiemelése változatos mozdulatokkal (súly-súlytalan ütemrészekre ügyelve), óvodapedagógusi segítségével
- mondóka és gyermekdal ritmusának kiemelése, hangoztatása, megkülönböztetése az egyenletes löktetéstől
- szünet jelzése
- ritmusmotívumok visszatapsolása, továbbadása társnak, ritmusnevek megnevezése nélkül (ritmusvisszhang), ügyesebb gyerekeknél a negyed és nyolcad gyakorlónevekkal történő megnevezésével
- gyermekdal és gyermekjátékdal felismerése ritmusáról
- mozgási készségek fejlesztése: harmonikus, esztétikus mozdulatokkal kísért gyerekdalok a dallam egyenletes löktetéséhez igazodva, illetve különböző formákat mintázva, pl. kör, csigavonal, hullám, kaputartás
- gyors-lassú felismerése, gyakorlása (mondóka, ének, járás, taps, egyéb mozgásformák és hangkeltési lehetőségek)
- tempóváltás jelzésre, gyermekdalon belül

- beszédkésztség fejlesztése: tiszta szövegkiejtés

- hangszerhasználat:

- ritmushangszerekkel kísért mondókák és gyerekdalok az egyenletes löktetéshez igazodva, a zenei anyag ritmusát követve
- egyszerű ritmushangszerek készítése, megszólaltatása

- zenehallgatás:

- elsődleges forrás az óvopedagógusi énekes, ill. hangszeres élménynyújtás igényes, szép előadásban, mely óvopedagógusi feladat és elvárás is egyben.
- Emellett elektronikus hanghordozó eszközökön lejátszott zenei szemelvények,
- élő zenei (pl. hangszeres együttes vendégszereplése óvodánkban) előadások alkalmával,
- illetve a Szentendrei Vujicsics Tihamér Zeneiskolában hangszerbemutatók és kisebb koncertek meghallgatása során is

törekszünk ennek igényes megvalósítására.

Elvárt eredmény, hogy óvodás gyermekeink szívesen (és kis hangterjedelemben) tisztán énekeljenek és mondókázzanak, bátran használjanak ritmushangszereket, kedvelt tevékenységeik között szerepeljenek az énekes játékok, körjátékok, táncok.

Óvodánkban a mindennapos zenei nevelés, a mindennapos éneklés és egyéb, a csoportokban zajló zenei tevékenységek mellett, olyan különleges területekkel egészül ki, mint a szentendrei Vujicsics Tihamér Zeneiskolával való együttműködés, koncertek szervezése az óvodai helyszínre, illetve koncertek látogatása óvodai helyszínen kívül, ezekkel is gazdagítva a gyermekek zenei élménytárát.

Zenei forrásanyagunkat az Ének-zene az óvodában (Forrai Katalin), Zenehallgatás az óvodában (Törzsök Béla), a Magyar Népzene Tára (Kodály Zoltán) köteteiből, valamint Kiss Áron, Lajos Árpád, Barsi Ernő, Lázár Katalin és Gazda Klára gyűjtéseiből válogatjuk.

E gyűjtemények jelentenek garanciát arra, hogy a gyerekek valódi kultúrkincsek birtokába kerülnek.

A zenei nevelés folyamatában az óvodapedagógus feladata:

- ♣ a zenei anyag igényes kiválogatása elsősorban a magyar népi kultúra és az egyházi énekek köréből
- ♣ a kiválasztott dalos játékok, népdalok, népi mondókák, egyházi énekek kapcsolódjanak az évkör egyes alkalmaihoz vagy ünnepeihez
- ♣ a dalok hangterjedelme illeszkedjen a gyermekek életkori sajátosságaihoz
- ♣ minden nap teremtsen lehetőséget az éneklésre, a zene hassa át a gyermekek mindennapi tevékenységét
- ♣ élményeket nyújtson a különféle hangszerek megismertetése és megszólaltatása által
- ♣ segítsen egyszerű ritmushangszereket elkészíteni és azonnal megszólaltatni
- ♣ teremtsen lehetőséget zeneművészekkel való találkozásra és élő hangszeres zene hallgatására

A gyermekekkel megtanítandó ének- és zenekincs témakörei:

- ♣ egyházi énekek, elsősorban az egyházi évkör jeles napjaihoz nagyobb ünnepekhez kapcsolódóan

♣ magyar népi gyermekjátékok dalanyaga, mondókái

♣ Az évkör jeles napjaihoz kapcsolódó népszokások, dramatikus játékok dalanyaga

♣ magyar népdalok (mondókák, játékok, a néphagyományok ismerete és gyakorlása során).

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában.

A népdalok éneklése a gyermeki néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

A mindennapi éneklés mellett fontos a rendszeres zenehallgatás. Figyelembe kell vennünk a zenehallgatási anyag megválasztásánál a nemzetiségi, az etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatarozását. Meg kell teremtenünk a zenehallgatás nyugodt és csendes körülményeit. Semmi esetre sem engedhetjük meg, hogy a zene a gyermekek játéktevékenységéhez háttérzeneként szolgáljon.

Az "élő zene" hallgatása kétféle módon történik:

- ♣ Havi rendszerességgel az óvodában 20-30 perces hangversenyek rendezésével, hogy a gyermekek már előre számíthassanak rá, és megtanulhassák, hogy a zene és a zenélés természetes része életünknek. A szentendrei Vujicsics Tihamér Zeneiskolával való együttműködés során példát jelent a gyermekeknek, ha nemcsak felnőtteket, hanem egy kicsit idősebb gyerekeket hallanak-látnak muzsikálni.
- ♣ Esetenként gyermekkoncerteken való részvétellel más helyszínen

„Minden nemzetnek fő kincse a nyelve.” Gárdonyi Géza

4.3. Vers, mese, anyanyelvi nevelés

A vers és a mese, az ének-zenei és az alkotó – rajz, képzőművészet és kézművesség - tevékenységek a gyermekek teremtett világhoz való érzelmi viszonyulását és önkifejező képességét fejlesztik. Ezek a tevékenységek fontos eszközei az anyanyelvi nevelésnek, az értelmi és etikai fejlesztésnek.

„Erdő, mező, hegy, völgy, falu....Minden mesél itt. A mesék földje ez – csuda-e, ha szép csendesen mesemondóvá nő a gyermek?” Benedek Elek

A mese a gyermekek életkori sajátosságainak leginkább megfelelő nevelési eszköz. Segítségével oldhatjuk szorongásaikat, a mesei fordulatokkal segíthetjük természetes világképük kialakulását. Mesehallgatás és a mese dramatizálása, versek mondogatása során olyan szavakkal és kifejezésekkel találkozunk, melyek a mai hétköznapi életben már nem használatosak, ezáltal gyarapszik szókincsük, fejlődik verbális kifejezőképességük.

Az óvodában a népi - népszokások rigmusai, népi mondókák, népmesék – és a válogatott irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az anyanyelv áthatja az élet minden mozzanatát, az óvodai nevelés teljes folyamatában jelen van, annak szerves része. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges nagy figyelmet fordítani.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés folyamatában az óvodapedagógus feladata:

- ♣ példamutató beszéddel gazdagítsa a gyermekek ismereteit, változatos szóhasználattal, fejlessze beszédképességüket, anyanyelvi kultúrájukat.
- ♣ jelenjen meg az óvodás gyermek egész napi életében a mese, vers, a mondóka a kicsiknek szóló ölbéli játékoktól kezdve (simogatók, tapsoltatók, stb.) a nagyobbakat érdeklő, bonyolultabb cselekményt is magába foglaló mesékig.
- ♣ vegye figyelembe a naphoz, évszakhoz, ünnephez kapcsolódó aktualitásokat az igényes irodalmi művek kiválasztásakor
- ♣ teremtsen változatos és élvezetes lehetőséget a gyermekek önálló szöveg-, mese- és versmondására

Az anyanyelvi nevelés forrásanyagának alapját a magyar népmese-gyűjtemények (Kriza János, Benedek Elek, Arany László, Illyés Gyula) alkotják. A magyar népmeséken kívül más népek meséit, klasszikus íróink, költőink (Móra Ferenc, Tamkó-Sirató Károly, Gárdonyi Géza, Gazdag Erzsébet) műveit, evangélikus nagyjaink alkotásait (pl. Weöres Sándor), illetve a kortárs irodalmi alkotásokat is megismertetjük a gyermekekkel.

„A művészet az emberben és a természetben megnyilvánuló rejtelmesnek, isteninek érzéki visszaadása.” Liszt Ferenc

4.4. Alkotó tevékenységek – rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az alkotásokkal való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. Nem csupán az alkotás eredménye, hanem a tevékenység maga is örömforrás lehet. Az alkotás előfeltétele az élményeken és tapasztalatokon alapuló megfigyelés és rácsodálkozás. Az alkotó tevékenység során alakul képi gondolkodásmódjuk, esztétikai érzékük, a szép iránti fogékonyságuk, kézügyességük. Fejlődik fantáziájuk, logikájuk, komponáló, térbeli tájékozódó és rendezőkéességük. A természet anyagainak és színeinek változatos használatával közvetlen kapcsolatba kerülnek az őket körülvevő világgal.

Célunk a gyermekek élmény-, és fantáziavilágának képi szabad önkifejezésére nevelés, szabadon szárnyaló látásmódjának segítése. Megalapozni esztétikai érzékenységüket és ízlésüket, gazdagítani tér-, forma-, és színeképzeleteiket. A gyermekek sikerélményhez juttatása, ami újabb és újabb ábrázoló tevékenységre ösztönzi őket az alkotás által.

Alapelvünk, hogy a gyermekeket egyéni képességeik szerint, differenciált foglalkoztatás által, de a vizuális nevelés összetett, sokszínű lehetőségeinek kihasználásával, változatosan fejlesszük.

Az alkotó tevékenység folyamatában az óvodapedagógus feladata:

- ♣ éljen azzal a lehetőséggel, hogy Szentendre a művészetek városa, látogassanak meg képtárakat, múzeumokat, műteremben találkozzanak a művészekkel (pl. Ferenczy Múzeum, Kovács Margit Múzeum, Marcipán múzeum)
- ♣ biztosítson olyan élményeket, benyomásokat, amelyek elősegítik és ösztönzik az alkotó tevékenységet
- ♣ ismertesse meg élményszerűen a természetes anyagokkal való bánásmódot, a szín- és formavilágot, a különféle technikákat
- ♣ teremtsen olyan lehetőségeket egész nap folyamán, hogy szabadon kifejezhessék élmény- és fantáziavilágukat. Álljanak rendelkezésükre különféle anyagok, eszközök az alkotó tevékenységekhez.
- ♣ fordítson figyelmet arra, hogy a gyermekek megőrizhessék egyéniségüket, önálló kifejezőmódjukat a tevékenység során

- ♣ ösztönözze a családtagokat a szükséges anyagok gyűjtésére és az elkészült alkotások megbecsülésére.

3-4 éves gyermekek rajzolás, mintázás, festés, kézimunka lehetőségei

Képalkotáshoz témajavaslatok

- ♣
- ♣ Nyomhagyás különböző felületen: homok, gyurma
- ♣ Ismerkedés a krétával, zsírkréttával
- ♣ Ismerkedés a festékekkel, ecsettel. Ecsetfogás, mosás, törlés elsajátítása.
- ♣ Festés ujjal, vastag ecsettel
- ♣ Nyomatkészítés változatos formák felhasználásával /termékek, láb- és kéznyomat stb./ Ismerkedés a filctollal /vastag filctoll használata/
- ♣ Dúctechnikával festéknyomat készítés
- ♣ Képi elemek egymáshoz rendelése /fa-level, autó-kerék, stb./
- ♣ Foltképzés nagyméretű papíron Díszletfestés bibliai jelenetekhez
- ♣ Bibliai történetek közül, a kedvelt történetek ábrázolása többféle technikával: ragasztás, festés, rajzolás
- ♣ Emberábrázolás

Plasztikai munkák készítéséhez témajavaslatok

- ♣
- ♣ Gyurma, agyag díszítése kavicsal, magvakkal stb.
- ♣ Formaképzés gyurmából
- ♣ Agyagforma felületének kitöltése
- ♣ Személyes élmények kifejezés

Építéshez témajavaslatok

- ♣
- ♣ Téralakítás dobozokkal, bútorokkal stb.
- ♣ Különböző formák sorakoztatása – ritmus térbeli kifejezése – kerítés, ház sor stb.
Térbeli alakzatok létrehozása, díszítés: szalagokkal, zászlókkal stb.

Kézimunkához, kézművességhez témajavaslatok

- ♣
- ♣ Bábkészítés összerakással, ragasztással

- ⤴ Papírmerítés
- ⤴ Fonalmunkák -
- ⤴ Újrapiír felhasználásával domborműkészítés

4-5 éves gyermekek rajzolás, mintázás, festés, kézimunka lehetőségei

Képalakításhoz témajavaslatok

- ⤴
- ⤴ Színek, formák létrehozása rajzolással, festéssel
- ⤴ Képalakítás festéssel
- ⤴ Mozgás ábrázolása rajzolással
- ⤴ Ismert formák, színek összefuttatása
- ⤴ Montázskészítés színes képekből, papírokból
- ⤴ Viaszrajz készítése karcolással

Plasztikai munkák készítéséhez témajavaslatok

- ⤴
- ⤴ Mintázás nyújtással, rárakással, díszítéssel
- ⤴ Formaképzés gipszöntéssel, díszítés festéssel

Építéshez témajavaslatok

- ⤴ Térrészek berendezése saját készítésű tárgyakkal: orvosi rendelő, zöldségbolt stb.
- ⤴ Makett készítése saját készítésű tárgyakkal, formákkal

Kézimunka témajavaslatok

- ⤴
- ⤴ Szimmetrikus formák készítése: sárkány készítése
- ⤴
- ⤴ Fonás természetes anyagokból: gyermekláncfű, stb.
- ⤴ Természetes téri elemek díszítése
- ⤴ Bábkészítés természetes anyagokból
- ⤴ Füzérek készítése, fűzés technikájának gyakorlása
- ⤴ Természetes téri elemek összeillesztés, kötözése

5-6 éves gyermekek rajzolás, mintázás, festés, kézimunka lehetőségei

Képalkotáshoz témajavaslatok

- ▲ Környezet alakítása az évszak jegyében (évszak projektek)
- ▲ Sokféle forma cselekményszerű ábrázolása: színes ceruzával, zsírkrétával, filctollal Elképzeltések, saját ötletek megjelenítése változatos technikákkal
- ▲ Képalkotás festéssel
- ▲ Cselekményábrázolása – bibliai történetek – sajátos gyermeki kifejező módon Képalkotás kollázzsal: különböző színű papírok vágása, ragasztása Testrészek, emberfigurák ábrázolása

Plasztikai munkák készítéséhez témajavaslatok

- ▲ Formaképzés tésztából: mézeskalács, só-liszt gyurma, stb.
- ▲ Kasírozás technikájának gyakorlása
- ▲ Szoborkészítés mozgás kifejezésével
- ▲ Bibliai történet szereplőinek megjelenítése
- ▲ Karakteres formák készítése rajzolással, festéssel, ragasztással

Építéshez témajavaslatok

- ▲ Ház, város stb. építése
- ▲ Megfigyelt forma beképezése („A mi templomunk”)
- ▲ Azonos témán belül a formák gazdagítása

Kézimunka témajavaslatok

- ▲ Ujjbáb készítése
- ▲ Koszorú díszítése
- ▲ Gyertya – és szappanöntés technikájának gyakorlása
- ▲ Terítő vágása, díszítése
- ▲ Szövés technikájának gyakorlása
- ▲ Gombvarrás textilre, papírra
- ▲ Emberábrázolás: bábkészítéssel

„Én alkottam a Földet és én teremtettem rá embert.” Ézs 45,12

4.5. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermekek érdeklődése, tevékenysége során kapcsolatba kerülnek az őket körülvevő szűkebb és tágabb világgal. A valóság felfedezése során olyan tapasztalatok birtokába jutnak, melynek segítségével életkoruknak megfelelő módon eligazodnak és tájékozódnak a természetes és épített környezetben.

A gyermekek közvetlen közlelől figyelhetik meg a növényeket, állatokat a természetben végbement változásokat, gyűjthetnek tapasztalatokat.

Pozitív érzelmi viszonyuk alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, megtanulják annak védelmét, az értékek megőrzését. Kialakul a környezettudatos magatartás iránti igényük.

Megismerik a szülőföld, a hazai táj értékeit, az ott élő emberek hagyományait közvetlen életterüktől a tágabbig.

Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és térbeli viszonyokat. Fejlődik tér-, sík- forma- és mennyiségsszemléletük.

A külső világ tevékeny megismerése folyamatában az óvodapedagógus feladata:

- adjon lehetőséget, hogy a gyermekek rácsodálkozzanak a teremtett világ szépségeire
- használja ki a közelben lévő lehetőségeket (barangolás az óvoda környékén, a Skanzenben, Visegrád Mogyoróhegyen, Fűvészkertben, Közlekedési Múzeumban, Bükkös-patak partján, a Duna-partján, Marcipán Múzeum)
- adjon elegendő időt a megfigyelésre a felfedezésre és több érzékszerven keresztül való tapasztalásra
- figyeltessük meg fűben-fában az élet megújulását az elvetett magtól a betakarításig
- (magvetés, rügyfakasztás, palántázás, növények gondozása)
- láttassa meg, mint Isten alkotásait a szűkebb és tágabb környezetben lévő élőlényeket és természeti jelenségeket, az évszakok változásait, a mindig megújuló természet örök körforgását
- erősítse a gyermekekben a teremtett világ iránti szeretetet, neveljen a természeti értékek megőrzésére, védelmére
- segítse ráébredni a gyermekeket arra, hogy testük, érzékszerveik Isten ajándékai, segítségükkel élvezhetjük a Teremtő ezerféle csodáját

- több érzékszerven keresztül tapasztalják meg az évszakok változásait, a mindig megújuló természet örök körforgását
- tudatosítsa a gyermekekben a családhoz való tartozást, ismerjék szüleik, testvéreik nevét, foglalkozását, lakhelyük címét
- használjon ki minden lehetőséget az egész nap folyamán a gyermekek problémamegoldó gondolkodásának alakítására, és a matematikai képességek fejlesztésére
- játékosan jussanak mennyiségi, alaki, térbeli viszonyok (alatta, fölötte, előtte, mögötte) megismeréséhez (pl. társasjáték játszásakor, terítéskor, öltözködés közben, rendrakáskor, tisztálkodáskor)
- összehasonlító méréseket végezzenek (pl. kézművesség során hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, könnyebb-nehezebb)
- ismertesse meg és gyakoroltassa a gyalogos közlekedés szabályait (séta alkalmával, az udvaron kialakított KRESZ pályán)

„Testetek, amit Istentől kaptatok, a bennetek lévő Szentlélek temploma, és ezért nem a magatokéi vagytok.” 1 Kor 6,19

4.6. Mozgás

A technika fejlődésével, a felgyorsult életritmus következtében a gyerekek családi környezetében is szűkül a mozgási lehetőség. Ezért fontosnak tartjuk, hogy minden nap kielégítsük a gyermekek természetes mozgásigényét, – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – leginkább a szabadban.

A mozgás kedvezően hat az egészség megőrzésére, a gyermekek betegségekkel szembeni ellenálló-képességének fokozására. Fejleszti mozgáskultúrájukat, térbeli tájékozódásukat, a helyzetfelismerő és alkalmazkodó képességüket, akaratukat.

A mozgáskultúra fejlesztésének folyamatában az óvodapedagógus feladata:

- ✦ lehetőséget biztosítson minden nap a gyermekek természetes mozgásigényének kielégítésére a csoportszobában és a szabadban
- ✦ biztosítson az időjárásnak megfelelő öltözetet a szülőkkel együttműködve (esőkabát, gumicsizma)

- ♣ ne hosszú séta jelentse a gyermekeknek a mozgást, hanem olyan helyszínt keressen, ahova rövid séta után eljuthatnak, és szabad mozgásra van lehetőségük.
- ♣ biztosítson olyan kézi szereket – labdák, ugrókötel, karikák, biciklik, rollerek – melyek használata a fent megfogalmazott készségeket, képességeket fejleszti.
- ♣ nyújtson sikerélményt a kevésbé jó mozgású, bátortalan gyerekeknek

„Vágyakozik a lusta lelke, de hiába, a szorgalmas lelke pedig bővelkedik.” Péld 13,4

4.7. Munkajellegű tevékenységek

A munka fontos eszköze a személyiségfejlesztésnek. A játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutat vagy azzal egybeeső játékos tevékenység. Tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való folyamatos együttműködést igényel.

A tevékeny gyermek természetesnek veszi, sőt igényli az erejéhez mért munkajellegű tevékenységet. Munkavégzés közben jön rá arra, hogy mire képes, mit tud, mennyire önálló, vagy szorul mások segítségére.

Munkajellegű tevékenységek a csoportszobában és az udvaron:

- ♣ az önkiszolgálás,
- ♣ a közösségért végzett munka (naposság),
- ♣ a naponkénti – pl. segítés a sepregetésben – munkavégzés az alkalomszerű munkák.

A munkavégzés során az óvodapedagógus feladata:

- ♣ saját munkatevékenysége mintaszerű legyen,
- ♣ a balesetek megelőzése érdekében ismertesse meg a gyermekeket az adott munka eszközeivel, azok használatával
- ♣ segítse a gyermekeket életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelően úgy, hogy örömet találjanak az önmagukért és másokért végzett tevékenységben
- ♣ ügyeljen arra, hogy a gyermek tudja mi az, amit elvárunk tőle, miben segítjük őt
- ♣ fejlessze a munkajellegű tevékenységhez szükséges képességeket, készségeket, alakítsa kitartásukat, felelősségüket, céltudatosságukat.

„... ha figyelmesen hallgatsz a bölcsességre, és szívből törekszel értelemre, ... akkor rájössz, mi az istenismeret.” Péld 2, 2. 5

4.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciájának fejlesztése.

Programunkban a tanulás nem önálló tevékenységi formaként jelenik meg, hanem a mindennapi óvodai élet összetett tevékenységrendszerében jön létre, a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

A tanulás feltétele, a gyermek érdeklődése, cselekvő aktivitása, érzelmi fogékonysága. A környezetében lévő ingerek aktivitásra készítetik, kiváltják a hatékony viselkedés igényét, közben ismereteket szerez; készségei, szokásai gyarapodnak. Egyszóval: tanul.

A tanulás folyamatában az óvodapedagógus feladata:

- ✧ teremtsen lehetőséget a sokféle, játékos tapasztalatszerzésre, változatos cselekvésekre, újabb felfedezésekre
- ✧ segítse a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzést átgondolt, rendszerezett ismeretek közvetítésével
- ✧ biztosítsa a gyermekek igényéhez, egyéniségéhez, fejlettségéhez, terhelhetőségéhez igazodó tanulási keretet és formát
- ✧ teremtsen elfogadó, békés légkört
- ✧ ösztönözze a gyermekeket pozitív megerősítéssel, dicsérettel

„...hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarata, mi az ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.” Róm 12,2

4.9. A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére

Az iskoláskort elérő gyermek belső érése, a családi nevelés és az ezt kiegészítő óvodai nevelési folyamat eredményeként alkalmassá válik az iskolai élet megkezdéséhez.

Ehhez bizonyos testi, lelki, szociális és kognitív fejlettségi szintnek kell megfelelnie, amelyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik szükséges a sikeres iskolai munkához.

Az egészségesen fejlődő gyermek általános jellemzői:

Az iskolába induló gyermek, érthetően és folyamatosan kommunikál, beszél. Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket és mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán és mássalhangzókat.

Végig tudja hallgatni és megérteni mások beszédét.

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről: tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat.

Ismeri és gyakorlatban is alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.

Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket és állatokat, azok gondozását és védelmét.

Felismeri az időjárás és az öltözködés összefüggéseit.

Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Alkalmazkodni tud az iskola szabályaihoz és a pedagógus vezetésével, részt tud venni a közös munkában. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait. Kialakulóban vannak azok a magatartásformák és szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükségesek. Képesse válik a kapcsolatteremtésre: tanítókkal, osztálytársakkal, be tud illeszkedni az osztályközösségbe.

Az óvodáskor végére feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg.

Megjelenik a tudatos, koncentrált figyelem, a szándékos bevésés és felidézés. Gondolkodási műveleteiben eljut az analízis, szintézis műveletéig, az ítéletalkotásig. Kialakulóban van a fogalmi gondolkodása.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett korrekció mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai a sérülés típustól függően az előzőekben írtaktól eltérőek. Az iskolaérettséget, az iskola típust vagy további integráció lehetőségét, a sérülés típusnak megfelelő kritériumok alapján, - vizsgálataikat követően- a szakértői bizottságok határozzák meg.

Testi fejlettség:

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. A gyermek mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika, melyet az együtt játszott kör- és mozgásos játékok is elősegítenek, melynek során a térben kell a csoportnak különböző alakzatot kialakítani.

Intellektuális fejlettség:

A *figyelem időtartama és tartóssága* a gyermekek életkorától, a játékformától és a változatos módszerektől is függ. A szokatlan, az új, a váratlan felkelti a gyermek érdeklődését, a vonzó eszközök és tárgyak lekötik figyelmét.

Kifejlődik a gyermek *emlékezete*. Az észlelt jelenségek elraktározásának mennyisége, milyensége egyénenként változó. A gyermek *képzete* kifejlődik a játékos helyzetek, a szerepvállalás, a „nem létező” elképzelése által.

A zenei nevelés *gondolkodási műveletek* elsajátítását is eredményezi. A fogalmakat (pl. gyors, lassú, halk, hangos) képesek egymáshoz viszonyítani. Fogalomalkotás közben összehasonlítanak, pl. magasabban-mélyebben hangzó motívumokon különbségeket figyelnek meg, véleményt mondanak.

A zenei nevelés előkészíti az elvont gondolkodást. Képessé válnak időbeli történést térbeli fogalmakkal kifejezni (pl. eleje-vége).

A népi gyermekjátékok íratlan belső törvényszerűségei következtében kialakul alkalmazkodó képességük, érzelmi kötődésük.

Az örömet újra át akarja élni, az élmény cselekvésre serkenti: énekelget, maga szervez játékot, társát énekelni hívja, játékot javasol az óvodapedagógusnak.

Igényli az előénekelte dal ismételt meghallgatását, kéri az óvodapedagógust, hogy énekeljen.

A játékok gazdag nyelvi formavilága, az ismétlődő nyelvi szerkezetek, a kérdés-felelet formulák, a hangokkal való játék, állítások és tagadások következtében megerősödnek anyanyelvi kultúrájuk alapkövei.

Kialakulnak a közösségi viselkedés alapszabályai. A másokkal való játék jó lehetőség arra, hogy megtanulják az alkalmazkodás irratlan szabályait.

Szociális fejlettség:

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését, feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg. A gyermekek kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A hitre nevelés várható eredménye:

Megismerkedik az evangélikus egyházal és ezen keresztül a keresztény hit alapjaival, valamint az ökumené nyitottságával.

Magáévá teszi a bibliai történetek erkölcsi üzenetét, amely későbbi életében cselekedeteinek értékmérőjévé, zsinórmértékévé válik, s eligazítja koruk szellemi áramlatai között.

„...gyermekségedtől fogva tudod a szent írásokat, amelyek téged bölccsé tehetnek az üdvösségre a Krisztus Jézusban való hit által.” 2Tim 3,14-15

5. Az óvodai élet megszervezésének elvei

5.1. A csoportok kialakításának szempontjai

A csoportok kialakításánál a vegyes életkorú összetételt részesítjük előnyben. Ez hasonlít leginkább a család szerkezetéhez, ahol kicsik és nagyok is jelen vannak. Az óvodába bekerült gyermekek 3-4 éves itt tartózkodásukat ugyanazzal az óvodapedagógussal tölthetik. A csoportok elnevezése és befogadóképessége:

Báránka csoport 25 fő

Szivárvány csoport 25 fő

Csillag csoport 25 fő

A csoportszobák és az épület egyéb helyiségeinek berendezéseinél előnyben részesítjük a természetes anyagból készült berendezési tárgyakat, bútorokat, eszközöket, játékokat, textíliákat. A változatos tevékenységekhez megfelelő játéktereket alakítunk ki minden csoportban (zenei, bibliai, környezeti, mozgásos, mese-vers, rajz, mintázás-kézimunka).

Arra törekszünk, hogy az óvoda minden helyisége egy egységes, otthonos, barátságos környezetet biztosítson az itt tartózkodó gyerekek és az itt dolgozó felnőttek számára is.

5.2. Napirend, heti rend

Napirend

A megfelelő napirend keretet szab az óvodai életnek, rugalmasan alkalmazkodik a mindennapokhoz, rendszeresen visszatérő alkalmi érzelmi biztonságot adnak a gyermekeknek.

7.00 – 8.30	gyülekező, játék, kézműves tevékenység
-------------	--

7.30 – 9.00	folyamatos reggeli (előtte-utána elcsendesedés, imádság)
-------------	--

9.00 – 9.30	gyertyagyújtás, bibliai foglalkozás, mindennapos testnevelés vagy torna
-------------	---

7.30-10.00	szabad játék, fókuszban a zenei, környezeti, rajz- mintázás, kézimunka- barkácsolás, mese
------------	---

10.00	Tízórai – gyümölcs, mosdózás, öltözködés
-------	--

10.30 – 12.00	játék a szabadban, séta
---------------	-------------------------

12.00 – 13.00	készülődés az ebédhez (öltözködés, tisztálkodás, kézmosás, önkiszolgáló tevékenység, terítés) ebéd
	készülődés a lefekvéshez, tisztálkodás, fogmosás, öltözködés
13.00 – 14.30	pihenés, alvás; előtte mese, történet, altató dal, nyugtató zene
14.30 – 15.30	öltözködés, teremrendezés, tisztálkodás, terítés, uzsonna
15.30 – 17.00	játék a teremben vagy az udvaron a hazamenetelig

A tevékenységek megszervezése:

Kezdeményezések

A nap bármely szakában, kötetlen, játékos formában történhetnek.

A kezdeményezések jellemzői

Nem zavarhatják meg a gyermekek játékát.

Az éppen nem játszó gyermekeket indirekt módon vonjuk be.

Kötött foglalkozások

Egyszerre kezdődik és fejeződik be minden gyermek számára.

A kötött foglalkozások alkalmai:

A hét minden napján a bibliaköri foglalkozásokon és a reggeli elcsendesedés és gyertyagyújtás alatt.

Testnevelés foglalkozáson, heti egy alkalommal.

Néptánc oktatáskor hetente egy alkalommal.

5.3. A fejlődés nyomon követése, dokumentáció

Csoport napló: gyermekek neve, jelle, adatai, napirend, heti rend, éves terv készítése, heti tanulási terv.

Hiányzási napló: az étkezők nyilvántartásával

Fejlődési napló: a gyermekek fejlődésének megfigyelését szolgáló feljegyzések vezetése, folyamatosan, minimum félévente rendszerezetten.

5.4. Személyi feltételek

Férőhelyek száma: 75 fő

Csoportok száma: 3 vegyes csoport

Munkakör	Végzettség	Munkaidő	Létszám
óvodapedagógus + óvodavezető	felsőfok	teljes	1 fő
óvodapedagógus	felsőfok	teljes	5 fő
dajka	középfok	teljes	3 fő
gazdasági vezető	felsőfok	teljes	1 fő
pedagógiai asszisztens	középfok	teljes	1 fő
karbantartó, kertész	alacsony	részmunkaidő	1 fő

5.5. Tárgyi feltételek

Az óvoda és tágabb környezete

Óvodánk Szentendre város déli kertvárosi területén a Duna partjához közel, zöldövezetben található. Jó lehetőséget biztosít a környezeti sétákhoz, rövid kirándulásokhoz, játékhöz, levegőzéshez.

Néhány perces sétával elérhető a Duna parti-, vagy a múlt évben korszerűsített és átadott Gyöngyvirág utcai játszótér.

Az evangélikus templom negyedórányi sétával érhető el.

Az óvoda udvara 1245 m² területű, két részből áll. Az épület előtti- és mögötti terület is füvesített, babaházzal, homokozóval, mászókákkal az EU-s szabványnak megfelelő játékokkal felszerelt.

A kert virágosított, bokrokkal, fákkal beültetett.

A környezeti adottságok, jó lehetőséget biztosítanak a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődéséhez.

Az épület kb. 80 éve épült kétszintes villa, amely 1950-es évektől óvodaként működik. A gyermekek számára van 3 csoportszoba, 3 gyermeköltöző, 2 gyermekmosdó WC-vel, 1 fejlesztő szoba, 1 előszoba, 1 előtér, 1 szélfogó, 1 belső lépcső és 1 melegítő konyha. Az épületben található még 1 felnőtt öltöző, 1 szárazáru raktár, 1 szertár, 2 felnőtt WC 1 zuhanyzóval, a szuterénban műhely és kazánház, játéktároló fedett előtérrel.

(A nevelési program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzékét az 1. sz. melléklet tartalmazza.)

„... célja pedig a tiszta szívből, jó lelkiismeretből és képmutatás nélküli hitből fakadó szeretet.” Tim 1,5

6. Gyermekvédelem

A gyermeknevelés a család joga és kötelessége, ebben az óvodai nevelés kiegészítő szerepet játszik.

Alapelvünknek tekintjük a családokkal a bizalomra épülő együttműködő kapcsolatot kialakítását, gyermekeink jogainak érdekeinek következetes képviselését.

Célunk: A szülők ismerjék meg a Köznevelési Törvény rájuk vonatkozó részeit a lehetőségek feltárásával és a nevelési felelősségek megerősítésével. Tudatosodjon bennük, hogy felelőségük nem csökken az óvodai nevelés mellett, hiszen elsősorban a családban kell fejleszteni a gyermek emberhez, hazához, társadalomhoz, nyelvhez, környezethez, közösséghez való viszonyát. Ezt folytatja, kiegészíti az óvoda.

Elfogadjuk és természetesnek tekintjük, hogy nem vagyunk egyformák, de egyenlők igen.

Elfogadjuk a másságot, (vallási, felekezeti, nyelvi, testi, szellemi, stb.) és kereszténységünkől fakadóan segítjük a hátrányokkal, nehéz körülményekkel küzdőket.

Feladatunknak tartjuk, hogy az együttnevelés során, gyermekeink boldog napokat töltsenek az óvodában, biztonságban és szeretetben. Fontosnak tartjuk, hogy a szülőkkel megismertessük azokat az intézményeket és segítő hálózatokat ahonnan az arra rászoruló szülők segítséget, tanácsot kaphatnak, gyermekeik neveléséhez, testi, szociális ellátásához.

Az óvoda nyitottságával, lehetőséget adunk a szülőknek a rendszeres betekintésre, ahol a gyermekek életét, tevékenységét az óvodapedagógus - gyermek kapcsolatát figyelemmel kísérhetik.

A gyermekvédelem folyamatában az óvodapedagógus feladata:

Valamennyi gyermekre kiterjedően:

- a családok megismerése

- a nehéz körülmények, hátrányok feltérképezése

- kiemelt figyelmet fordítunk a megelőzésre

- az egészséges nemiség alakítása

- kiemelt kapcsolattartás az óvodapedagógusok és a gyermekvédelmi megbízott között

6.1. Az integrált nevelés

Az integrálás együttnevelést jelent. Az átlagostól eltérő fejlődési ütemű gyermekek fejlesztését „normál” óvodai csoportban ép társaival történő együttnevelést biztosítjuk számukra. A tudatos pedagógiai munka feltétele az óvónők folyamatos önképzése és a szakemberekkel való hatékony együttműködés a nevelés során.

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrációs szintje óvodánkban:

- teljes integráció (befogadó intenzív pedagógia): minden tevékenységet közösen végeznek, differenciáló pedagógia, gyermeki szükségletekre épít, a gyógypedagógus partner a fejlesztésben. A valóban integrálható gyermekek (a fogyatékoság mértékétől függően) a legmagasabb és tulajdonképpen az együttnevelés igazi célja, melynek keretében a fogyatékos gyermek a teljes időt tölti az ép gyermekek között.

Az integrálás lehetséges területei óvodánkban

- Fogyatékos gyermekek integrálása (látás, hallás, mozgás, értelmi fogyatékoság)
- Magatartási zavarok diagnosztizálása esetén szükséges integrálás (hiperaktivitás, figyelemzavar, részképesség hiánya)
- Szociálisan hátrányos helyzetűek, veszélyeztetett gyermekek integrálása (etnikai származás, környezeti ártalom)
- Beszédzavarok miatti integrálás (szókincs szegénység, dadogás, megkésett beszédfejlődés)
- Egyéb tényezők (veleszületett rendellenességek: lisztérzékenység, tejérzékenység, cukorbetegség, asztma, epilepszia)

„Aki az eget és a földet alkotta, meg a tengert, és aki csak bennünk van: ő meg is tart hűségesen mindenkor.” Zsolt 146, 6

7. Környezetvédelem – felelősségünk a teremtetett és az épített környezetért

A környezetvédelem fontos része a környezet tevékeny megismerésének, a környezet megbecsülésén és a természet szeretetén alapul.

A munkatevékenységekkel szorosan összefügg, arra ösztönöz, hogy saját cselekedeteink által

védjük, óvjuk, alakítsuk, tegyük szebbé környezetünket, de úgy, hogy ezáltal ne sérüljön.

Célja:

Isten alkotásainak védelme, a teremtett világ szépségeinek megőrzése és gondozása, a környezet iránti felelősség kialakítása kereszténységünkben fakadó kötelezettségünk.

A társadalomba történő beilleszkedés, az „otthon lenni a világban” érzésének egyik nélkülözhetetlen gondolata a kollektív és egyéni felelősség.

A környezetvédelem folyamatában az óvodapedagógus feladata:

- ✧ a gyerekek érezzék kiskoruktól kezdve, hogy ők is a természet részei,
- ✧ váljon szokássá a környezettudatos viselkedés életkoruknak megfelelő elemei – ne szemeteljenek, ne rongáljanak, hanem inkább gondozzák környezetüket.
- ✧ vigyázzanak a természeti és az épített környezet értékeire
- ✧ felfedeztesse a környezet szépségeit, tevékenyen vegyen részt a szép fenntartásában.

✧ tevékenyen vegyenek részt a családok a folyamatos kupak, papír és elemgyűjtésben

✧ váljon szokássá az óvodában keletkezett kerti hulladék elkülönített ládában történő komposztálása

✧ az energiatakarékosság - víz, villany – automatizmusa alakuljon ki a gyermekekben az óvodáskor végére

„...a gyermekeket neveljétek az Úr tanítása szerint fegyelemmel és intéssel.” Ef 6,4

8. Az óvoda kapcsolatrendszere

Kapcsolattartás a családdal:

Óvodai nevelésünk a családi nevelésre épül, ezért elsődleges feladatunk, hogy a családokkal, szülőkkel kiépítsük és fenntartsuk az együtt működést.

Óvodánkban elsősorban a keresztyén elkötelezettségű, ezen belül pedig az evangélikus egyházhoz tartozó családok gyermekeit várjuk, illetve azokat, akik igénylik és vállalják, hogy a családban is támogatják az óvodában folyó munkát.

A keresztyén elkötelezettség, meggyőződés meghatározza az óvodai testület arculatát. Az óvodapedagógusok feladata olyan nyugalmat sugárzó, szeretetteljes barátságos légkör kialakítása, ahol személyükben a szülők, támaszt, segítő társat találhatnak a gyermekük neveléséhez.

A kapcsolattartás formái:

Családlátogatás

Fogadóóra

Szülői értekezlet

Nyílt nap

Rendezvények

Munka délutánok

Faliújság

Gyermekmunkák kiállítása

Kirándulások

Jótékonysági vásár

Istentiszteletek

„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermekeket” Mk 10,14

A gyülekezet és az óvoda kapcsolata

Az óvodai élet a gyülekezet szerves részévé kell, hogy váljon. Arra törekszünk, hogy óvodásainknak folyamatos élő kapcsolata legyen az óvodát fenntartó egyházzal és a gyülekezettel.

Ennek érdekében évente 3-4 alkalommal "nyílt napot" tartunk az óvodában.

- ✧ Keresztszülők napja. A keresztszülők ezúttal a szülők nélkül találkozhatnak a gyerekekkel és kapnak bepillantást az óvoda életéről és kaphatnak megerősítést a keresztszülői feladatok fontosságáról.
- ✧ Nagyszülők napja. A nagyszülők részt vehetnek a foglalkozásokon, a játékokban, majd a nagyszülők tanítják meg gyermekkoruk játékait.
- ✧ Gyülekezeti nap. A gyülekezet tagjai látogathatják meg az óvodát, különösen tekintettel a presbiterekre és a fiatal házásokra.

- ✧ A gyermekekkel rendszeresen ellátogatunk az evangélikus templomba, ahol találkoznak a gyülekezet lelkészével, énekelnek és imádkoznak, valamint megismerkednek templomunk berendezési tárgyaival, szokásaival.

Örölnénk, és arra törekszünk, hogy a gyermekekkel együtt a családtagok is bekapcsolódjanak a gyülekezet életébe. Ehhez nyújtanak segítséget a vasárnapi gyermek istentiszteleti alkalmak.

A gyülekezet lelkésze rendszeresen látogatja az óvodát, figyelemmel kíséri a gyermekek lelki fejlődését, szükség esetén külön, egyénenként foglalkozik velük, csoportonként heti egy bibliafoglalkozást tart.

Istentiszteleti és egyéb alkalmainkat (zenés áhítat, gyülekezeti kirándulás, csendeshetek, közösségi hétvégék) a hirdetőtáblán közzé tesszük.

A kapcsolattartás egyéb formái:

- ✧ gyermek Istentisztelet, nyári gyermektábor,
- ✧ ünnepi alkalmak
- ✧ kirándulások szülőkkel, keresztszülőkkel és a gyülekezeti tagokkal együtt
- ✧ munka alkalmak (pl. udvarrendezés, ünnepi dekoráció készítése, játékkészítés és -javítás)

Kapcsolattartás intézményekkel

Óvodák

Rendszeres kapcsolatot tartunk az ország evangélikus óvodáival, a városi és környékbeli óvodákkal, egymás munkájának megismerése és segítése érdekében.

Az óvodapedagógusoknak lehetőséget biztosítunk a szakmai továbbképzéseken való részvételre, a folyamatos önképzésre.

A kapcsolattartás formái:

- ✧ szakmai cserelátogatások, tapasztalatcserék
- ✧ szakmai találkozók, konferenciák, való részvétel (Teréznapi találkozó, Szentendre, Evangélikus Óvónők Országos Találkozója)

Iskolák

A gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően neveljük és fejlesztjük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, együttműködők, kapcsolatteremtők legyenek.

Szükségesnek tartjuk, hogy az iskolák megismerjék munkánkat, melynek során arra törekszünk, hogy a gyermekeket alkalmassá tegyük az iskolai tanulmányok megkezdésére.

Segítjük a gyermekek zavartalan iskolakezdését.

A kapcsolattartás formái:

- ✧ kölcsönös látogatások szakmai megbeszélések
- ✧ szülői értekezleteken való kölcsönös részvétel
- ✧ látogatás a nagycsoportos korú gyermekekkel az iskolába első osztályosaink meglátogatása
- ✧ közös rendezvények, játékok, ünnepek

Bölcsőde

Évkezdéskor több gyermek érkezik a bölcsődéből, ezért személyes kapcsolatot építünk ki a bölcsőde vezetőjével és gondozónőivel.

Nevelési Tanácsadó, Logopédiai Intézet

Az intézmények szakembereivel azonos célokon nyugvó kapcsolatot tartunk fenn.

A gyermekek fejlesztése, beszédhibáinak javítása, a zökkenőmentes beiskolázása érdekében.

A kapcsolattartás formái:

- ✧ a logopédiai fejlesztések ellátása
- ✧ különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztése vizsgálatok kérése
- ✧ visszajelzés a vizsgálatokról
- ✧ személyes beszélgetés a problémás esetekről, gyermekekről

Gyámügyi Iroda, Népjóléti Iroda

A szociálisan hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket és szüleiket az irodához irányítjuk, és támogatásukat javasoljuk.

Gyermekeorvos, védőnő és ÁNTSZ

- ✧ évente orvosi vizsgálat minden csoportban

- ♣ a tanköteles gyermekek iskolai alkalmassági vizsgálata, látás, hallás vizsgálat

Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat

Családi konfliktusokban és azok probléma megoldásában nyújt segítséget.

A kapcsolattartás formái

- ♣ probléma esetén azonnali intézkedés segítségkérés
- ♣ fokozottan figyelemmel kísérjük a családok életét, a gyermekekkel való bánásmódot

Vujicsics Tihamér Zeneiskola

Óvodánk sajátosságaiból adódóan kiemelt feladatunk a gyermekek zenekultúrájának megalapozása, a zene megszerettetése. A Vujicsics Tihamér Zeneiskola növendékei által tartott élőzenei koncertek örömteli élményt jelentenek minden kisgyermek számára.

A kapcsolattartás formája:

- ♣ élőzenei gyermekkoncerteken való részvétel

Pest Megyei Művelődési Központ és Könyvtár

Szentendre város kulturális életének mozgatórugója a Pest Megyei Művelődési Központ és Könyvtár, ahol lehetőségünk adódik arra is, hogy a gyermekeket színházi élményekben részesítsük. Egy-egy előadás alkalmával megismerkedhetnek a színházi előadások hangulatával, közben pedig megtanulhatják a színházi viselkedés alapszabályait. A könyvekkel való ismerkedés

A kapcsolattartás formái

- ♣ színvonalas színházi és báb előadások látogatása ,
- ♣ könyvtárlátogatás

Szabadtéri Néprajzi Múzeum

A Szabadtéri Néprajzi Múzeum Szentendre meghatározó muzeális intézménye, múzeumpedagógiai tevékenységének alapeleme a város nevelési és oktatási intézményeivel való szoros együttműködés. Célunk, hogy az óvodában folyó hagyományéltető tevékenységekhez kapcsolódó játékokat, dramatikus népszokásokat a gyermekekkel közösen hiteles környezetben is átélhessük.

Élünk azzal a lehetőséggel, hogy a múzeummal kötött együttműködési megállapodás keretében rendszeresen ellátogathatunk a múzeumba.

A kapcsolattartás formái

- ♣ múzeumlátogatások,
- ♣ foglalkozásokon való részvétel
- ♣ részvétel a múzeum által meghirdetett pályázatokon

A nevelési program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke
--

Óvodánk rendelkezik a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszi mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal veszi körül. A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságára figyelemmel helyezük el. Az óvodánk egyidejűleg biztosítja a megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, és lehetőséget teremtünk a szülők fogadására.

A kötelező (minimális) eszköz ellátottságra vonatkozó 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet szerint az óvodánk nevelőmunkáját segítő eszközök és felszerelések beszerzésének ütemezése megtörtént, illetve folyamatosan törekszünk azok teljesítésére.

1. sz. melléklet

HELYISÉGEK:	ELŐÍRT:
Csoportszoba	Gyermekcsoportonként 1
Tornaszoba	Óvodánként 1
Logopédiai szoba, egyéni fejlesztő szoba	Óvodánként 1
Játszóudvar	Óvodánként 1
Óvodavezetői iroda	Óvodánként 1
Óvodavezető-hely. iroda	Óvodánként 1
Gazdasági vezetői iroda	Óvodánként 1
Nevelőtestületi szoba	Óvodánként 1
Orvosi szoba	Óvodánként 1
Gyermeköltöztető	Gyermekcsoportonként 1
Gyermekmosdó, wc	Gyermekcsoportonként 1
Felnőtt öltöző	Épületenként 1
Elkülönítő szoba	Óvodánként 1
Melegítőkonyha	Óvodánként 1
Tálaló-mosogató	Óvodánként 1
ezen belül	
Felnőtt étkező	Óvodánként 1
Felnőtt mosdó	Épületenként 1
Felnőtt wc	Épületenként 1
Mosléktároló	Óvodánként 1
Egyéb raktár	Óvodánként 1
Éléskamra	Óvodánként 1
Szertár	Óvodánként 1

ÓVODAVEZETŐI IRODA:	ELŐÍRT:
Íróasztal és szék	1-1
Tárgyalóasztal	1
Szék	2
Telefon	1
Könyvszekrény	1
Iratszekrény	1

JÁTSZÓUDVAR:	ELŐÍRT:
Kerti asztal	Csoportonként 1
Kerti pad	Csoportonként 2
Babaház	Csoportonként 1
Udvari homokozó	Csoportonként 1
Takaróháló	Homokozónként 1
CSOPORTSZOBA:	ELŐÍRT:
Óvodai fektető	Gyermekenként 1
Gyermekszék	Gyermekenként 1
Gyermek asztal	Gyermeklétszám figyelembevételével

Fényvédő függöny	Ablakonként
Szőnyeg	Csoportonként a padló egyötödére
Játéktartó szekrény, polc	Csoportonként 2
Fektető, tároló	Gyermekek tárolásához
Élősarok állvány	Csoportonként 1
Hőmérő	Csoportonként 1
Óvodapedagógus asztal	Csoportonként 1
Felnőtt szék	Csoportonként 2
Eszköz előkészítő asztal	Csoportonként 1
Textiltároló szekrény	Csoportonként 1
Edény és evőeszköz tároló	Csoportonként 1
Szemét tároló (fedett)	Csoportonként 1
TORNASZOBA:	ELŐÍRT:
Tornapad	2
Tornaszőnyeg	1
Bordásfal	2
Óvodai többfunkciós mászó-készlet	1
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	Három gyermek egyidejű foglalkoztatásához

LOGOPÉDIAI FOGLALKOZTATÓ, EGYÉNI FEJLESZTŐ SZOBA:	ELŐÍRT:
Tükör	1
Asztal	1
Szék	2
Szőnyeg	1

GYERMEKMOSDÓ, WC:	ELŐÍRT:
Törülközőtartó	Gyermekeként 1
Falitükör	Mosdókagylónként 1
Hőmérő	Helyiségenként 1
Fogmosó-pohártartó	Gyermekeként 1

GYERMEKÖLTÖZŐ:	ELŐÍRT:
Öltözőrekesz, ruhatároló	Gyermekeként 1
Öltözőpad	Gyermekeként 1

ÓVODAVEZETŐ HELYETTESI - GAZDASÁGI VEZETŐI IRODA:	ELŐÍRT:
Asztal	Felnőtt létszám szerint
Szék	Felnőtt létszám szerint
Iratszekrény	2

Lemezszekrény	1
Írógépasztal és szék	1-1
Számítógép asztal és szék	1-1
Írógép	1
Telefon	1
Fax	1
Számítógép, nyomtató	1-1

NEVELŐTESTÜLETI SZOBA:	ELŐÍRT:
Fiókos asztal	Pedagógusonként 1
Szék	Pedagógusonként 1
Könyvtári dokumentum	500
Könyvszekrény	2
Tükör	1
Mosdókagyló	1

TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK:	ELŐÍRT:
Fésű, fogkefe, fogmosó-pohár	Felnőtt, gyerek 1-1
Ruhakefe, körömkefe	Mosdónként 1-1
Szappantartó	Mosdónként 1-1
Fésűtartó	Csoportonként 1
Törülköző	Felnőtt, gyerek 3-3
Abrosz	Asztalonként 3
Takaró	Gyermekenként 1
Ágyneműhuzat	Gyermekenként 1
Lepedő	Gyermekenként 1

FELNÖTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK:	ELŐÍRT:
Szennyes ruha tároló	Óvodánként 1
Mosott ruha tároló	Óvodánként 1
Mosógép	Óvodánként 1
Centrifuga	Óvodánként 1
Vasaló	Óvodánként 1
Vasalóállvány	Óvodánként 1
Szárítóállvány	Óvodánként 1
Takarítóeszközök	Óvodánként 1
Kerti munkaeszközök	Óvodánként 1
Szerszámok	Óvodánként 1
Hűtőgép	Óvodánként 1
Porszívó	Óvodánként 1
NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK:	ELŐÍRT:
Különféle játékformák eszközei	A gyermekek 30%-ának

Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő játékok	A gyermeklétszám figyelembevételével
Ének-zene eszközei	A gyermeklétszám figyelembevételével
Anyanyelvi fejlesztéshez	A gyermekek 30%-ának
Értelmi képességek fejlesztéséhez	A gyermekek 30%-ának
Ábrázoló tevékenységhez (állandó feltöltés szükségessége)	A gyermeklétszám figyelembevételével
Környezet megismeréséhez szükséges eszközök	A gyermeklétszám figyelembevételével

Munkajellegű tevékenységek (folyamatos pótlás)	A gyermekek 30%-ának
Videó	Óvodánként 1
Televízió	Óvodánként 1
Magnetofon	3 csoportonként 1
Diavetítő	Óvodánként 1
Vetítővászon	Óvodánként 1
Hangszer pedagógusoknak	Óvodánként 1
Hangszer gyermekeknek	A gyermekek 30%-ának

EGÉSZSÉG ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK:	ELŐÍRT:
Étel mintavétel készlet	Óvodánként 1
Mentőláda	Óvodánként 1
Gyógyszerszekrény (zárható)	Óvodánként 1
Munkaruha	A Munka Törvénykönyve a Kjt. 1993. XXXIII. tv. és az óvoda közalkalmazotti szabályzata alapján
Védőruha	Az 1993. CXIII. tv. és az óvoda munkavédelmi szabályzata szerint
Tűzoltó készülék	Az érvényes tűzvédelmi szabályzat szerint

A pedagógiai program módosításában közreműködtek:

Csesznák Éva

Egeiné Stenger Beáta

Gallai Tamás

Horváth-Hegyí Olivér

Tóth Szilvia Ágnes

Zászkaliczky Tamás

Felhasznált irodalom:

Biblia

363/2012. (XII.17. Korm. rendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról

Forrai Katalin: Ének az óvodában /Zenemű kiadó, Bp. 1974./

Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan? /OKI. Bp./

Néphagyományőrző óvodai program /Gödöllő, 1998./

Legitimációs záradék

Az intézményi önértékelés keretében megfogalmazott elvárásrendszert a Szentendrei Evangélikus Zenei Óvoda Önértékelési Szabályzata tartalmazza.

Az óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület elfogadta:

.....

Óvodapedagógus

.....

Óvodapedagógus

.....

Óvodapedagógus

.....

Óvodapedagógus

.....

Óvodavezető

.....

Óvodavezető helyettes

Szentendre 2017. szeptember 11.

Az óvoda Pedagógiai Programját az Igazgatótanács ellenszavazat nélkül elfogadta:

.....
Igazgatótanács elnöke

Szentendre 2017.

Az óvoda Pedagógiai Programját a Szülői Szervezet ellenszavazat nélkül elfogadta:

.....
A SZŰSZE elnöke

Szentendre, 2017.....